

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrt leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravnništvo "Slov. Gospodarja" v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

41. številka.

Maribor, dne 13. oktobra 1927.

61. letnik.

Ob 10 letnici Krekove smrti.

Dokler smo imeli Kreka živega med seboj, nismo vedeli, kaj imamo. Kot nam je umrl, smo trenutno vsi začutili velikansko izgubo, ki je zadela naš narod, ko je ravno šel v novo bodočnost. Potem pa smo skoroda pozabili, pozabili namj, ki nam je bil kakor Mojzes Izraelcem, ko so šli iz egiptovske sužnosti. Minilo je že deset let od tega, kar je umrl dr. Krek. In ta desetletnica nam zopet stavi pred oči njega, ki ga moremo nazvati očeta, ker nam je uspekal temelje našega sedanjega doma. Tudi mi se ga hočemo danes spomniti. Nikakor pa to ne bodi le opomin nanj, ampak bodi prerojenje našega mišljenja in delovanja v Krekovem duhu in Krekovi delavnosti.

Dr. Krekov življenjepis.

Rojen je bil pri Sv. Gregorju nad Sodražico leta 1865 kot sin učitelja. Po očetovi smrti se je preselil z materjo, katero je zelo iskreno ljubil, na očetovo posestvo v Selcih nad Škofjo Loko. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani ter je stopil v bogoslovje. Za mašnika je bil posvečen leta 1888, na kar je šel na Dunaj študirat, da je postal doktor bogoslovja. Ker je ljubil svoj narod in ga je narod spoznal kot enega svojih najidealnejših, je postal Krek deželni in državni poslanec. Imel pa je bolezen, ki mu je leta in leta nagajala, poapnenje žil. In ko je dr. Krek pred desetimi leti obiskal svojega prijatelja župnika Bajca v St. Janžu na Dolenjskem, je tamkaj ugasnilo njegovo zemeljsko življenje. Njegovo truplo so prepeljali v Ljubljano, kjer mu je narod v znak hvaležnosti na grobu postavil velik spomenik

Dr. Krekovo delo.

Z eno besedo bi lahko označili Krekovo delo: Ljubezen. Sama ljubezen ga je bila in čim več je je kdo potreboval, temveč jo je dobil. Njegova ljubezen pa se ni zrealila v govoru, v frazah in napitnicah, ampak v delu. Videl je, kako naš narod potrebuje izobrazbe kakor vsakdanjega kruha in poklical je v življenje krščanska prosvetna društva ter jih organiziral v eno enoto. Videl je, kako je naš kmet posebno trpel pod oduševom posameznih bogatašev po deželi, pa je šel na delo in ustanovil zadrage, hranilnice ter posojilnice in tudi te je združil v mogočno Zadržno zvezo. Da bi tega dela ne zastavil, bi gospodarski položaj Slovenije bil danes kakor kje v Galiciji. Videl je trpinaslovenca, slovenskega delavca, pa mu je osnoval delavske strokovne organizacije, ki mu varuje in brani delavske

pravice. Vse njegovo delo je bilo rojeno iz ljubezni, zato je uspelo. In danes, ko je deset let že od tega, kar pokriva njegovo truplo slovenska zemlja in kar se njegov duh raduje v Bogu, še vse njegovo delo živi, se razvija kot zdravo drevo, ki ga je dobro usadil vrtnar dr. Krek. In naš narod od teh dreves naših organizacij zajema sad, ki mu daje moči idejnega in gospodarskega življenja.

Bodimo vredni dediči Krekovi!

Ohranimo to, kar nam je ustvaril! Naše organizacije, bodisi posvetne, gospodarske ali stanovske kot tudi politične, bodo cvetele in bodo vedno več sadov prinašale, ako jih bomo vodili in gojili z isto ljubeznijo, kakor jih je dr. Krek ustanavljal. Vsi oni, ki so že dosedaj požrtvovalno delovali v njih in še delujejo, so vredni dediči Krekovi.

Dajmo pa Krekovega duha pred vsem naši mladini! Ona, ki v današnjih razruvanih časih ne ve, kod bi ubrala pot v boljšo bodočnost, naj se pred vsem navzame duha Krekovega. Bodimo tako idealni, kot je bil on, ki je izgovoril in izgovoril v idealnem ognjivitem delu za dobro našega naroda.

Bodimo požrtvovalni kot on, ki nikdar ni vprašal, kaj pa bom imel od tega, če bom deloval v društvih, zadrugah in drugod, ampak je vedno gledal le na to, kaj bodo imeli od tega — drugi, kaj bo imel koristi od njegovega dela njegovega naroda.

Bodimo delavni kot on, ki ni le od jutra do večera, ampak prav pogostokrat tudi od večera do jutra delal, delal, če tudi je slutil, da mu ravno to pije in močno pije njegovo življenjsko moč. Ne v poklju in miru, sredi dela se je poslovil od nas.

Bodimo pri delu veseli kot on! Veselje do dela in veselje pri delu, pa kjerkoli, posebno pa v naših organizacijah, je ona skrivnostna moč, ki nas združuje, da ne odstopimo, da hočemo dalje, da hočemo novih del in novih uspehov. In to veselje se pomnožuje posebno z uspehi po delu. Kadar je Krek videl uspehe svojega dela, je bil bolj vesel, kakor bi si pridobil bogve kaj!

Ob desetletnici Krekove smrti ne mislimo torej le na to, da ga ni več med nami! Mislimo na to, da bo njegov duh po nas vseh še nadalje med nami, da bo po svojih vrednih dedičih ohranjal Krekovo delo in ga množil ter s tem ohranil prijeten dom slovenskemu narodu!

Občinske volitve in naši nasprotniki.

Pred kratkim smo objavili članek o občinskih volitvah, v katerem smo izrecno poudarili, da so občinske volitve v prvi vrsti gospodarskega značaja, da pa so v danih razmerah, ko naši nasprotniki tudi na tem polju gonijo politiko, zelo važna politična zadeva. Nismo mislili tako brezobzirno nastopiti zoper sodelovanje v občinah tudi z onimi, ki so morda le slučajno, iz nevednosti ali zaradi mode pristali demokratske stranke, nas danes k temu vendarle sili okrožnica demokratske stranke, ki jo je razposlala v zadevi občinskih volitev. Okrožnica navaja:

»V splošnem naj veljajo glede občinskih volitev sledeče smernice:

1. Kjer ne moremo računati sami na kakšen poseben uspeh, je treba gledati, da se napravi kompromis, pri katerem tudi naša stranka dobro odreže in na podlagi katerega se skupna lista ne sme vložiti kot lista SLS.

2. Kjer je napredna večina, nastopimo sami s svojo listo, po potrebi tudi skupno z drugimi naprednjaki, vendar naj ostane vodstvo volitev v naših rokah.

3. Kjer nimamo sami večine, pojdemo z vsemi naprednimi strankami skupaj proti klerikalcem.

4. Kjer je to mogoče, je treba izkoristiti lokalne prilike, nasprotje ene vasi proti drugi itd. v korist našemu nastopu.

Iz teh točk moramo posneti to-le:

1. Našim nasprotnikom so občinske volitve samo politična zadeva. Oni bodo po volitvah v občinske zastope šteli svoje župane, svoje odbornike, svoje glasove in še glasove drugih strank, ki bi se z njimi zvezale, kot svoje ter bodo plozali v svet: »kako rastemo!«

2. Demokratom je geslo: Boj zoper SLS. Z vsemi strankami se lahko združujejo, samo da gre zoper SLS, zoper ono stranko, kateri pripada velika večina katoliškega slovenskega naroda. Zdaj, ko so radičevci v naših krajih popolnoma propadli, mislijo demokrati zasesti njihove postojanke in tako ustvariti dve fronti: na eni SLS, na drugi liberalna stranka.

3. Da pa bi dosegla svoj umazan račun, ima namen izrabiti krajevna, osebna in druga nesoglasja, ki se bi tu in tam morda pojavila, v svojo korist. Torej tam, kjer bi zaradi domačega nesporazuma ne bil mogoč složen nastop SLS, bodo ene kar za svoje priglasili, SLS pa bodo toliko glasov odšteli.

Javno seveda demokrati ne govorijo tako, kakor ta-le njihova zaupna okrožnica poroča. Javno govorijo, da gre le za gospodarsko stran občinskih volitev, ki itak nimajo političnega pomena. Toda prav nerodni so bili, da smo mi njihovo okrožnico dobili v roke ter jih zato danes javno razkrinkamo. Naši ljudje vidijo iz tega, da bodo občinske volitve velikega političnega pomena. Zato se bodo pa gotovo tudi ravnali po navodilih svoje politične strankine organizacije.

Štefan Lazar:

TITANA.

Roman.

Iz madžarščine prevedel Fr. Kolenc.

(Dalje.)

Nežno je pogledala deklico, ki se je z Overtonom razgovarjala. Obrvi je naježila in je tako opazovala Overtona. Nehoten gib je izdal, da se ji gospodič ne dopada.

— In tudi lani sem bil doma ob tem času — je nadaljeval Mutsuhito Dsain: — Z resnim znanstvom se bavim, toda če črešnje cveto, me nekaj domov vleče . . .

— Domotožje — je kimala starka. — Tudi rodna zemlja vzdihuje po svojih sinovih . . .

Mutsuhito Dsain jo je hvaležno pogledal. S toplim pogledom je pogladil sive lase tetke Bettsy, potem pa je skrivaj na deklo dvignil začudene oči.

— Oprostite, — ga je predramila matrona — jaz sem že starejša dama in se le staromodno znam razgovarjati. Prazne družabne uljudnosti ne morem prenašati; od ljudi, katerih osebnost me zanima, vedno le to vprašam, kar se tudi meni dopada . . .

— Lepo — je dvorjani Mutsuhito Dsain. — Tudi jaz nisem prijatelj družbe. Le znanstvenim poizkusom živim.

Tetka se mu je materinsko smejala.

— Enkrat že pride čas, »ko bodo črešnje zrele«, in takrat ne bodete sami, g. Mutsu . . .

— . . . hito — ji je pomagal.

Nehote je pogledal na deklico in Overtona.

— Srečen, komur ni omrežila srca zaljubljenost — je sanjari tetka Bettsy.

Pri nas, na Japonskem, je ljubezen drugačna, ko tu — je rekel Mutsuhito zamisljeno. — Naše žene še niso na isti črti ravnopravnosti in osebne svobode, ko evropske ali ameriške dame. Naše žene so revne, male sužnje, igračke, majhne lutke; naše hitre male žene so slabe in otročje . . .

hito Dain je to opazil in vztrepetal. Starka je zgubala čelo in nežno pravila dekletu:

— Dragica, kakor vidim, se zelo dobro zabavaš, ker si se spozabila na naj . . .

— Draga tetka, mr. Mutsuhito te prijetno zabava — se je Alice smejala proti Japoncu. — Tudi Overton govori o zelo ljubkih in zanimivih stvareh.

Profesor Brinkley se je prikazal z novimi gosti. Dva mlada lorda je pripeljal. Ribjeoka, rumenkasta Anglosasa sta dala pogovoru drugo smer. Konjske dirke, lov, gledališče in druge stvari. Mutsuhito Dsain je neopaženo zapustil družbo.

— Z Bogom — je tiho pozdravil in se pomešal med goste.

Pri enem stebru je obstal in zijal na oder. Brinkleyjeva hči! Kako čudovita, kako brezskrbna in srečna! — Overton, srečni Overton . . .

III.

Svinčnik, s katerim je pisal obrazce, mu je padel iz roke. Sledil mu je z očmi, ko je padel na papir; mislil je, da ga pobere, a ni segel za njim. Neko zaspano slabost je čutil v rokah in v glavi. Kop — kop . . . Sree mu je tolklo.

Kaj hoče on, Japonec?

Nič. In vse. Toda »nič« je največji v svetovju; »vse« ima prestor v njem . . .

Zdelo se mu je, da se sam sebi smeje, toda ni se smejal. Izraz obraza je ostal mrk, neizpremenljivo mrk. Toda človek ima dva obraza: zunanega in notranjega. Oni je obraz telesa, ta obraz duše. Zunanji obraz ničesar ne pokaže, ako človek zna gospodovati nad samim seboj . . .

Gospodovati? Na trdem obrazu se je stresla žilica. Dozdevalo se mu je, da sedi v dirajočem vozu, ki so ga pograbili konji. V njem samem so ti konji, on sam je tudi voz, v njem je tudi ona neskončna cesta, po kateri drvi voz obupa. Kam drvi? V samega sebe se vrne. Kaj je z njim? Nič. In najstrašnejše . . .

Zaljubljen!

Kako bela beseda! In kako črna . . .

Zaljubljen!

Zaljubljen je bil tudi ob drugih prilikah, a tista zaljubljenost ni bila taka. Doma, v Nagasaku, je od družine ku-

pil eno majhno dekle, peljal ga je domov in se z njim igral. Samo toliko. Dekle se mu je vsedlo k nogam in je brenkalo na kitaro ter s sladkim, tankim glasom pelo pesem o belem mornarskem častniku, ki je na veliki ladiji odnesel s seboj žalostno srce male deklice . . . Lepa je bila. Ljubka je bila. Dekle še sedaj živi in pričakuje njegov povratek, ker mu je obljubil, da se po končanih študijah vrne in ga več nikdar ne zapusti.

Dekle . . .

Uboga revica ljubega Boga . . . Oh, ta ljubezen je popolnoma drugačna! Ta ljubezen žge, ko ogenj. Ko da se na srcu kadi živa žerjavica! Ta ljubezen in tiho sanjarjenje, kakor misli človek na malo deklico; ta ljubezen je vihar, ki lomi dušo, ta ljubezen je taifun, japonski orkan . . .

Vstal je, omahovaje je stal za mizo, potem pa je začel hoditi po laboratoriju, ko da nekaj išče. Samega sebe je iskal. Nato se je s počasnimi koraki zopet podal na svoj prostor in je mirno obstal. Kakor obstane urni kazalec. Delati! Tiho se je spustil na stol in je začel razreševati veliki kanski obrazec.

Nima smisla. Kaj išče matematično formulo, ko niti samega sebe ne najde? On je x. Neznanka. Rumeni x, katerega vrednost pozna profesor Brinkley. Misleči x, ki v zaljubljenosti, v veliki enačbi niti svojih čustev ne zna izračunati . . .

Neumnost.

Mutsuhito Dsain se je baval sam s seboj, upadle oči so se mrzlično svetlikale, suho in brezradostno. Vroče čelo je pokopal v dlani in je poslušal bežeči čas. V laboratoriju je vladal top mir in v tihoti je slišal ropot: sekunde prihajajo in odhajajo, vsaka potuje z milijon vozovi in v milijon vozovih pelje radost in žalost človeštva. Kako prijetno je v samotni! Ko človeka muči tisoč dvomov. Kaka strahota je biti tako sam! Ko se človek samega sebe boji . . .

Profesor Brinkley je na univerzi. Kje pa je Overton? Overton sedaj gotovo zabava gospodično Alice, saj od zabavnega večera sem skoraj vsak dan gre tje. Overton je celo pri tem srečnejši! To je razumljivo. Bel mož. Belo dekle. Rumen mož — belo dekle, to bi bilo zelo čudno . . . Toda ali barva dela človeka?

Profesor Brinkley je veselo vstopil v laboratorij; vedno je bil tem bolj vesel, čim večje delo je dovršil. Japonec

Danes svetujemo kot odgovor na hinavsko nakano demokratov to, da v naših občinah zatrete vsako sled po SDS in da z njo, ki si je nadela nalogo organizirati v občinah vse, kar je mogoče, zoper SLS, nikjer ne sklepajte kompromisov. SDS je napovedala brezobziren boj nam, mi pa ji ga vrnimo, a vrnimo tako, da zmagamo na celi črti!!

Da bomo nasprotnike poznali.

Z Ljubljano se bahajo.

Demokrati se zelo bahajo z »zmago« v Ljubljani. Če pa podrobneje pogledamo to »zmago«, bomo videli, da tako zmagujejo, kot rajna Avstrija napram Rusom. Vsak dan je bila nova zmaga, pa vsak dan smo šli bolj — nazaj. In tako je tudi v Ljubljani. Niso še daleč časi, ko je bila Ljubljana tako liberalna, da je naša stranka imela po 2 ali 3 odbornike. Toda v teh volitvah je naša stranka sama priporila 19 mest v občinskem svetu. Demokrati si pa sami še v volitve niso upali, pa so zbornali skupaj napredni blok, ki jim je dal 23 mest, toda to niso le demokratska mesta, ampak tudi od drugih strank. Tako se pa demokratska stranka baha s pavovim perjem. Če bodo pa imeli župana in koliko časa ga bodo imeli, je pa seveda drugo vprašanje.

Naši nasprotniki se družijo.

Zanimivo je to, kako se naši politični nasprotniki družijo v eno fronto, pa — jih nič ni sram! Pribečevič in Radič se kušujeta in tolčeta po rami. Radič dela to v — zahvalo za ono preganjanje, s katerim ga je Pribečevič zasledoval, da se je skrtil pred njim v luknjo! To jim mora pa že huda presti, da taki ljudje sklepajo zveze prijateljstva! Še bolj zanimivo pa je to, da isti ljudje potem nam očitajo, ako si iščemo zvez in prijateljev. Proti združenim nasprotnikom je treba iti združeno!

Vedno smo izdajalci!!

To je res imenitno, kako znajo naši demokrati! Preje, ko smo bili sami, so nas v Beogradu tožili, da nočemo s Srbi, da smo izdajalci domovine in ne vemo, kaj še vse! Zdaj, ko smo v vladi, v kateri so tudi Srbi, in nastopamo skupno z radikali, pa smo zopet izdajalci domovine! Pa ustrezite demokratom, če morete, ki so se že naravnost osmešili s to svojo gonjo zoper klerikalnega lintverja in njegova izdajstva.

Zveza s framazoni.

Demokrati silno vpijejo, češ, da smo zvezani s framazoni, to je brezverci, ki so organizirani proti kat. Cerkvi. Ali mislite, da se demokrati bojijo, kaj bo zdaj z našo vero in z našo Cerkvijo in z našim katoliškim narodom, da so tako zoper to zvezo? Nikakor ne. Demokrati se zveze bojijo ravno zaradi tega, ker bodo zdaj srbski framazoni pustili katoliško Slovenijo v miru, ker bodo celo framazoni delovali na to, da se uredi razmerje med našo državo in katoliško Cerkvijo. To in še marsikaj drugega jezi framazonovsko demokratsko srčice, da skače kakor mlado mače. Nam taka zveza škodovati ne more, ker je bolje, da poleg framazonov vladajo tudi zastopniki katoličanov, kakor pa, da bi vladali sami framazoni!

Med Bogom in hudičem

plava že čisto zmešan glasilo radičevcev. To mu ne gre v glavo, zakaj on dobiva iz vseh župnij enako sporočilo, da so duhovniki povsod, pa vsi brez razlike to nedeljo povedali s prižnice ono znamenito besedo Učenikovo: »Nikdo ne more služiti dvema gospodoma, Bogu in mamoni...« Seveda, on se ne razume toliko na cerkvene reči, da bi vedel to, da morajo po vseh cerkvah brati vsako nedeljo evangelij in da je na tisto volilno nedeljo prišel ravno označeni evangelij. In kjer so duhovniki besedo Gospodovo razložili, so jo gotovo prav razložili, kar kaže posebno razburjena pisava radičevskega lističa, ki tudi ne more služiti

ga je nemo pozdravil, potem pa se je sklonil pri mizi in nadaljeval delo.

Nekoliko pozneje je profesor prišel iz svoje sobe.

— No, prijatelj Mutsuhito, kako daleč ste? — si je zadovoljno mel roke. — Orjeta ono visoko matematiko, ko kak orjak trdo ledino...

Mutsuhito Dsain je molčal.

— Ne posreči se mi, — je potem iztisnil skoz stisnjene zobe.

— Kako to? — se je smejal stari znanstvenik. — To je vam igrača...

Pogledal je očale številč; čelo je nabral in z enim pogledom je preletel celo številčno polje.

— Kaj je to? — si je popravil spegle. — Kaj delate? — je začudeno gledal asistenta. — Ves obrazec je napačen! Glejte... glejte... glejte... — je podčrtal drugo za drugim.

Mutsuhito Dsain je stal s povešeno glavo.

— Kaj vam je? — ga je gledal profesor Brinkley začudeno. — Neverjetno! Ali tako hočete sestaviti električni zrakoplov?

— Bolan sem — je mrmral malodušno.

Stari znanstvenik je osupnil.

— Kaj vam je? — je vprašal nemirno.

Mutsuhito Dsain je molčal.

— Recite, prijatelj, povejte odkrito — je vstal profesor Brinkley. — Res ste bledi — mu je gledal v lice — in če prav vidim, ste nekoliko shujšali. Kaj vas boli?

Čelo maldega znanstvenika je bilo potno.

— Vi imate vročino! Hodite, popeljem vas na vaš stan, takoj pokličemo zdravnika...

— Hvala — je spoštljivo odvrnil Mutsuhito Dsain — organizem je v redu...

— Nemogoče! Ali pa morda kaka duševna potrtost?

Japonec je trmasto molčal.

— Kaj vam je — ga je nežno dalje izpraševal. — Bojim se radi vas — ga je za roko prijel. — No, hodite z menoj in mi povejte — ga je peljal proti svoji sobi. — Nekaj skrivate pred menoj...

dvema gospodoma, pa Bogu z napadi na Cerkev in duhovnike gotovo ne služi. — Tudi Radič sam se je zelo razgibal zaradi tega in prvo, kar je predlagal v Beogradu, je bilo, da je treba katoliške duhovnike gospodarsko uničiti! — Pa bo zopet prišel in lovil katoličane z besedami: »Hvaljen Isus in Marija!«, pa bo zopet nosil svečo pri Rokovi procesiji, kadar bo treba ljudem nasuti peska v oči. Toda moti se, če misli, da mu bo ta gonja kaj pomagala. Le do golega naj se razkrinka ta politična hinavščina.

Slučajno nimajo milosti vere...

Radičevci imajo tudi svojo posebno prosvetno organizacijo. Imenujejo jo »Zvezo fantov in deklet«. Imeli so občni zbor in tam so povedali med drugim tudi to, da oni — združujejo vse, one, ki imajo milost vere in one, ki bi te milosti slučajno ne imeli. — To pa je res izvrstna stavba na »temelju naukov naše Cerkve«. Radovedni smo, kako so te svoje člane in članice sedaj ocenili, kdo ima slučajno milost vere in kdo je slučajno nima. In če združujejo vse skup, kaj nastane iz tega? Ena garjeva ovca 100 zdravih garjeve napravi. Ena gnila jabolka vsem ostalim gnilobo povzroči. Tako je tudi pri ljudeh. Če se oni, ki imajo milost vere, družijo s takimi, ki te milosti nimajo, lahko vedo, kaj jih čaka. S to svojo izjavo so se radičevci najbolj razkrinkali, da jim nikakor ni resno za temelje krščanstva, njim je le za ljudi, ali imajo milost vere, ali je slučajno nimajo. Zato prav odločno svarimo našo kmetisko mladino pred to novo pastjo. Naša mladina v naša katoliška prosvetna društva!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada ima večino od 315 — 206 glasov. Predno je bilo kako glasovanje v narodni skupščini, so naši nasprotniki še vedno vpili, da sedanja vlada nima večine. Pribečevič in Radič sta namreč ponudila Davidoviču, da glasujeta za demokratskega kandidata, ki naj bi bil predsednik narodne skupščine. Mislila sta, da na te limanice bo Davidovič šel, in bo kakega svojega hotel spraviti na predsedniško mesto in ne radikala Perča. No in na prvi seji narodne skupščine dne 6. t. m. so bile volitve. Volilo je 305 poslancev. Za N. Perča jih je glasovalo 206, za Pribečevičevega kandidata pa 90, to je njegovi in Radičevi poslanci. Zdaj pa je bilo — glorijski konec, vlada pa ima dvetretjinsko večino!

Pretep v narodni skupščini. Če bi kdo mislil, da se zna jo samo fantje na vasi pretepavati, bi se celo motil. Tudi nekateri poslanci mislijo, da spada to k njihovi časti. V četrtek so namreč bile volitve v odbor, ki bo določil, kdo je pravzaprav poslanec. Ob priliki teh volitev so se prepirali, ali ima predsednik Perič volilno pravico ali ne. Ta prepir je trajal nad dve uri, končal pa je s pretepom za volilno posodo. Ko je hotel oddati predsednik svojo glasovnico, je skočil k volilni posodi radičevce dr. Pernar ter jo je z roko pokril. Tudi drugim poslancem ni pustil blizu, da bi volili. Seveda so drugi navalili na njega in čeprav je močen, je končno moral podležiti krepki roki poslanca Žebota, ki ga je zgrabil ravno v trenutku, ko je hotel vse glasovnice raztresi po dvorani. Za kazen za svoje nekulturno obnašanje je bil zato dr. Pernar izključen od 3 sej iz narodne skupščine.

Verifikacijski odbor, ki potrjuje poslance, če so pravilno izvoljeni, je sestavljen tako: 7 radikalov, 5 demokratov, 2 naša, 4 radičevci, 2 Pribečevičeva, 1 zemljernik. Vlada ima v tem odboru 14 in opozicija 7 zastopnikov. Ta odbor bo sklepal tudi o ljubljanskem mandatu, zoper katerega je vložena pritožba. Predsednik odbora je dr. Subotič, tajnik pa dr. Behmen.

Za razčiščenje v demokratski stranki. Zelo neprijetno je demokratskim ministrom v vladi, kadar se čuje, da Davidovič sklepa na drugi strani dogovore z Radičem in Pribečevičem. Izgleda, kakor da bi uganjali hinavščino. Zato so sklenili ti ministri, da zahtevajo od celotnega kluba, da

jih podpira v sodelovanju z radikali in SLS, ali pa, da jim izreče nezaupnico. S to zahtevo se je položaj konečno razčistil z zmago Marinkoviča, ki je v vladi.

Skrb vlade za Slovenijo. Če je vsaj eden naš človek v vladi, se to takoj pozna. Ko smo bili spomladi v vladi, smo izposlovali, da se je dovolil kredit 4.296.000 Din za ceste v Sloveniji. Ko smo šli iz vlade, se kredit ni izplačal. Sedaj pa, ko smo zopet v vladi, se je dovoljeni kredit tudi nakazal. In tako dobimo za naše deželne in okrajne ceste v Sloveniji 4.296.000 Din, kar bo vsaj za prvo silo zaleglo, da se bodo ceste uredile in zboljšale.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Med nami in Bolgarijo

je prišlo do ponovnega nesporazuma. Že smo bili blizu temu, da se obe državi kar najbolj približata, toda prišlo je vmes nekaj, kar je to zblizanje preprečilo. Macedonija, najbolj južni del naše države, je donesla to zapreko. Macedonci silijo pod bolgarsko oblast, v kateri so nekoč bili. Ker se sami ne morejo s silo upreti, pa prihajajo preko meje iz bolgarskih gozdov cele tolpe ljudi, ki potem po Macedoniji ropajo, ubijajo, zažigajo. Naša država seveda tega ne more pripustiti. Bilo je že veliko teh napadov makedonskimi vujci, kakor se te organizirane čete imenujejo, toda tega pa še ni bilo kot zadnji čas, ko so pretekli teden ubili generala Kovačevića, poveljnika naše vojske v Štipu. Naša država — to je razumljivo — ne more mirno pripustiti, da bi iz sosedne države prihajale čete, ki bi nam na naši zemlji ubijale našo vojsko in uničevale naše domove. Zato je sklenila zasledovanje teh čet do meje bolgarske. Istočasno pa je zahtevala od bolgarske vlade, da tudi ona razžene te čete na svojem ozemlju. Bolgarska vlada pa pravi, da ni odgovorna za to, če se te čete skrivajo po bolgarskih gozdovih in da sama nima moči jih razgnati, ker nima vojske. Spor pride najbrž pred Društvo narodov. Krvavega spopada se ni bati, če tudi si ga želi — Italija, ki bi v tem slučaju seveda nastopila zoper našo državo.

Nad Italijo se bo to še maščevalo. Naši ljudje v Italiji trpe najhujša preganjanja. Fašizem jim počasi uničuje vse. Vzel jim je šolo, vzel jim je društva, vzel jim je časopise in knjige, jemlje jim zdaj tudi gospodarske ustanove in druge. Do golega hoče fašizem izropati našega človeka. — Poleg tega pa ruje Italija, kjer more, zoper našo državo. Tudi v sporu z Bolgarijo dela zoper nas in kdo ve, če ravno ona ne podpira tistih tolč, ki prihajajo zopet v Macedonijo, ker so opremljene z najmodernejšim orožjem.

Med Francijo in Rusijo razmerje še nikakor ni urejeno. Ker zahteva Francija brezpogojno, da ruski poslanik Rakovski odide, ko preveč deluje v zvezi s komunisti v Franciji. Rusija ga seveda težko žrtvuje.

Na Češkem so dne 17. t. m. občinske volitve. Dasi so tudi tam te volitve važne predvsem za gospodarstvo v občinah, jih vendar vse stranke smatrajo za strogo politično zadevo ter bodo tudi po izidu teh volitev cenili moč posameznih političnih strank. — Češko je obiskal francoski trgovski minister, ker bo dobila Češka večje posojilo. — Češka odda svoje železnice v zasebne roke, najbrže družbi, ki se bo pogajala tudi z našo državo v isti zadevi.

Sredozemski blok, zveza držav na Balkanu in še druge zveze se pojavljajo v meddržavnem političnem življenju, ker države uvidevajo, kako zelo pametno je, če se naslonijo druga na drugo in ne, da so tako zaplankane in sovražne med seboj.

Revolucija v Mehiki je znova zadivjala. Točnih poročil ni, ker Calles, ta odpadnik in krvnik katoliškega ljudstva, ne pošilja v svet resničnih poročil, drugače pa je meja popolnoma zaprta. Res je le, da so se organizirale čete, ki so pod vodstvom dobrih generalov hotele streči moč tega človeka. Poročila pa pravijo, da sta dva generala teh čet že umorjena in da je revolucija zatrta. Če tudi katoličani neposredno ne vodijo te revolucije, vendar bi za Mehiko bilo dobro, da bi se strla moč vladajočih brezvercev, ki so v

Mutsuhito Dsain mu je obotavljaše sledil.

— Vedeti hočem — je zaprl vrata Brinkley. — Jaz sem vaš očetovski prijatelj in imam pravico do tega... Materijalna skrb?

— Ne — je odgovoril.

— Nego kaj?

Dobrohotni obraz se mu nenadoma zjasnil.

— Razumem — je pokimal s priznanjem. — Domo-tožje...

Mutsuhito Dsain se je obotavljal.

— Hrepenim po domovini, toda...

— Pojdite torej domov! En skok. Par tednov počitka vam ne bo škodovalo. Potem pa tem boljše...

— Ne morem iti — je zmedlo momljaj.

— Kako ne bi mogli iti! Dobite dopust.

— Ne morem...

— Kako? — so se mu razkolačile oči. — Koga vruga?

Tiho je skimal.

— Ali ste zaljubljeni?

Mutsuhito Dsainov obraz je zarudel, potem pa je kri izginila iz njega. Skoraj uničen je stal pred profesorjem.

— Da — je mirno pritrdil.

Stari gospod se je veselo smejal.

— Prijatelj, to ni sramota! Priznam, svoj čas sem tudi jaz padel preko tega. To je tako ko ovčja garja... Ali morda bolj resen slučaj?

Japonec je brez besede prikimal.

— In ako nisem nadležen, ali je lepa dama?

— Krasna...

— Blondinka? — ga je šaljivo izpraševal.

— Rujava...

— Seveda — je kimal prizanesljivo. — Oh, srečna mladost! Tako že razumem oni obrazec — je meril na zapiske. — Tako krasno oslarijo naredi le zaljubljen človek! Obrisal je očala in se dalje šalil.

— Da. V japonskem delu sem videl mnogo ljubkih in ličnih žensk.

Mutsuhito Dsainu se je zopet vrnila prisotnost duha.

— Ni Japonka — je pripomnil tiho.

— Aha! Še bolj zanimivo. In vrača ljubezen?

— Ne verjamem — je otemnel rumeni obraz.

— To je že hudo. Morda... oprostite... izpovejte vse... Morda vam bom kot starejši in izkušenejši mož s kakim svetom na pomoč. Kje ste se spoznali z damo?

Mutsuhito Dsain ga je odkrito pogledal.

— V vaši hiši.

Brinkley je debelo gledal.

— Ali? In ako smem vedeti... Kdo je dama?

Vaša hčerka.

Brinkleyjeve očale so padla na tla.

— Alice?

— Da — je odprl dušo.

Poteze na obrazu so mu skoraj otrple, po mali postavi se je razlil leden mir, le ustnice so se gibale.

— Ljubim jo — je izjavil odločno.

— Ne—mo—go—če...

— Zakaj?

— Ker...

— Sem Japonec?

Znanstvenik se je zavedel.

— Bog varuj! Menda vendar ne mislite, da med človekom in človekom delam tako razliko... Celo, ako je o vas govoril! A vendar...

— Razumem — je prikimal Mutsuhito Dsain s trpkim smehom.

Znanstvenik ga je pogledal in na obrazu mu je zaigralo neko sočutje.

— Rad bi bil, da bi me v resnici razumeli... Vaša izjava me je res presenetila, toda saj sem oče in ta trenutek... Alice je edina hčerka... Mr. Mutsuhito Dsain, kak namen imate?

Japonecovo oko se je zarosilo.

— Rad bi zaprosil za roko gospodične!

Dolga pavza. — Ko da so retorte prisluskovale. — Profesor je sklonil sivo glavo in se globoko zamislil.

Potem si je počasi nataknil na nos očala.

Dalje prihodnjč.

svojem sovražstvu do krščanstva v tej katoliški državi sklenili zbrisati vsako sled katolištva.

Kaj je novega v Beogradu?

Novoizvoljeni poslanci smo se zbrali k prvi seji v Beogradu v sredo, dne 5. oktobra. Opazili smo, da so prišli po večini novi možje v skupščino. Med najmočnejšo stranko, pri radikalih, smo videli več kot polovico novih, neznanih obrazov. Pri volitvah so propadli skoro vsi takezvani Pašičevci. Sploh je bilo pri teh volitvah med ljudstvom mnenje, da tiste politike, ki so vsa leta delovali na škodo države in ljudstva, ne smejo več poslati v parlament. Celo prejšnji predsednik narodne skupščine Pašičev Marko Trifković, ki ni bil poseben prijatelj Slovencev, je propadel. Tudi Radič nima niti eno tretjino prejšnjih poslancev v sedanjih skupščini. Vsakega, ki je imel svoje mišljenje in ni soglašal z nesmiselnimi in pijano Radičevimi politikami, je vrgele Radič ven in si je izbral po večini take, ki mu znajo dobro kimati. Davidovičeva stranka je prišla v novo skupščino še enkrat tako močna, kakor je bila poprej. Tudi Davidovič ima večino nove ljudi. Nemci, ki so narasli za enega poslanca, so vsi stari, ravno tako tudi muslimani (Turki) iz Bosne, kateri pa so Radiču pri volitvah odtrgali tri poslance. Naš klub ima enega poslanca več kot poprej; dobili smo namreč enega v južni Dalmaciji, ki pripada naši ljudski stranki. To je poslanec Štefan Barič, predsednik hrvatske ljudske stranke. Od slovenskih poslancev sta nova samo Ivan Jerič iz Murske Sobote in Jakob Vrečko iz Ponikve. Vsi drugi stari poslanci so tudi tokrat bili izvoljeni, — znamenje, da je ljudstvo v Sloveniji zaupalo svojim zaupnikom. Edina nova stranka v skupščini so rdeči socialdemokrati, ki pa imajo v celotnem parlamentu samo enega poslanca. To je uradni mariborske bolniške blaginje Petejan. Med 315 poslancev bo njegov glas vpilje v puščavi, ker se na njegovo besedo nihče ozira ne bo.

Najmočnejša stranka v parlamentu, radikalni, so se vsedli v zborovalni dvorani na desno stran, mi Slovenci smo poleg njih v sredini, zraven nas sedijo Nemci in levo od Nemcev Davidovičevi demokrati poslanci. Radič se je vsedel s svojimi v sredini pred nami. Sam Radič sedi v 1. klopi. Mož je tako kratkoviden, da ga mora vedno kdo voditi z roko. Samostojni demokrati, ki so od zadnjih volitev 1 poslanca zgubili, sedijo na skrajni levici, za njimi pa srbski zemljoradniki (kmetje) 8 po številu. Zraven njih in samostojnih demokratov se je vsedel edini socialist Petejan. Naša vladna večina šteje 219 poslancev. V tej večini so radikalni (113), Davidovičevci (79), Jugoslovanski klub (21), in Nemci (6). Če ostane ta večina skupaj, je to tako močna fronta, da vse čivkanje žalostnih in tepenih samostojnih demokratov in Radiča ne bo nič pomagalo.

Prva seja je bila zelo burna. Radičevci, samostojni demokrati in zemljoradniki so tako vrešali, da je bila zbornica podobna pravemu Babilonu. Hoteli so s kričanjem prepričati sejo, a so bili preslabi.

Ravno tako kot prvi dan, so silno kričali Radičevci in njih najnovejši zavezniki samostojni demokrati drugi dan. Volili smo odbor, kateri ima pregledati, ali so bili vsi poslanci pravilno izvoljeni ali ne. Radičevci niso pustili voliti predsednika, dasiravno ima za to pravico. Radičevci dr. Pernar je raztrgal glasovnice, ki jih je oddal predsednik dr. Perič. Nastala je strašna rabuka. Vse je hitelo k predsedniški mizi. Dr. Pernar je zgrabil za skrinjico, v kateri so bile glasovnice, očitno z namenom, iste uničiti. V tem momentu ga je zgrabil prav krepko naš poslanec Žebot in ga je tako stisnil, da se niti ganiti ni mogel. S tem se je preprečila namera Radičevcev, da bi onemogočili štetje glasov. Dr. Pernarja in še enega njegovih pomagačev pa je narodna skupščina obsodila za njuno prostaško vedenje s tem, da sta bila izključena od treh sej. Sam Štefan Radič je divjal, kakor bi bil obseden in je zmerjal na vse strani. Žalostno za Hrvate, da imajo take voditelje!

Od petka naprej ima seje takozvani verifikacijski od-

bor, kateri ima nalogo, da pregleda vse volilne spise in se prepriča, ali so se volitve vršile povsod v redu ali ne. Naša stranka se je pritožila proti izvolitvi znanega Ureka, kateri je bil pred leti obsojen na več mesecev zapora radi izsiljevanja. Urek se je tedaj izgovarjal, da ni popolnoma pri zdravi pameti in radi tega ne odgovarja za vsa svoja dejanja. Celo zdravniku so mu dali tako spričevalo, da iz njega sledi, da pri njem nekaj ni v redu. Kako more tak človek potem biti poslanec! Ravno tako je pritožba tudi proti ljubljanskemu poslancu Kramerju, ker so v Ljubljani samostojni demokrati goljufali pri volitvah in so celo za mrtve volili. Na ta način so dobili skromno večino 20 glasov. Izvolitev vseh poslancev SLS pa je odbor potrdil, ker se je prepričal, da so pravilno izvoljeni.

V sredo ali četrtek se bodo seje nadaljevale in skupščina bo potrdila ali pa razveljavila nekatere nepravilno izvoljene poslance. Gotovo bo zopet zelo burno, ker Radiča in Pribičevića silno pika, ker ju nihče ne mara v vlado in morata čakati zunaj za plotom.

Po 20. oktobru se bo začelo redno delo. Poslanci bodo ostali več mesecev pri sejah v Beogradu, kjer se bode razpravljalo o novem proračunu in raznih potrebnih spremembah glede zakonov in državne uprave.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico se vršijo.

Zadnjič smo poročali, da so bila še v teku pogajanja, ali se bo dosegel sporazum za enotno listo pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. V industrijskem odseku se je sporazum dosegel, v trgovskem in obrtnem pa ne in to po krivdi samostojnih demokratov, ki upajo, da bodo z goljufijami ter z lovom za glasovnicami dobili zbornico zopet v roke.

Že iz tega, da so se pogajanja zaradi samostojnih demokratov razbila, je možno spoznati, kako zelo se naši nasprotniki trudijo, da bi dobili trgovsko zbornico v svoje roke. Slovenski trgovec in obrtnik pa ve, da bi bila zanj to največja nesreča, saj bi vladali v zbornici tisti ljudje, ki so upropastili dozdaj že veliko gospodarskih zavodov in gospodarsko uničili veliko število trgovcev in obrtnikov. Važno je torej, da vsak trgovec in obrtnik ve, kako voli, da bo prav volil.

Vsak upravičenec bo dobil od volilne komisije glasovnico in izkaznico z ovitki. Da bo volitev veljavna, je potrebno, da se odda glasovnica, na kateri je zapisana ali prilepljena kandidatska lista, v zaprti kuverti obenem z izkaznico volilnemu odboru, ali pa se odda na pošti priloženo vsaj do dne 30. oktobra t. l. V ovoju za glasovnico ne sme biti razven glasovnice ničesar drugega, izkaznica se priloži že zaprti kuverti, v kateri je glasovnica, to vse skupaj pa se odda v drugi kuverti. Glasovati se sme samo za potrjeno kandidatsko listo, katero bomo pravočasno objavili.

To je torej način volitve. Treba pa je zdaj opozoriti na to, da bodo naši politični nasprotniki šli od trgovca do trgovca in od obrtnika do obrtnika ter bodo glasovnice pobirali ter jih po svoje priredili. Zbiranje glasovnic sicer ni prepovedano. Toda odločno svetujemo, da naši trgovci in obrtniki ne odstopijo svojih glasovnic drugemu kot samo našemu človeku, če že oddajo glasovnico drugemu v izpnitev!!

Resna beseda trgovcem in obrtnikom!

Ze zadnjič smo pripomnili, da želimo najboljšega razmerja med kmetiskim ljudstvom in med trgovskim ter obrtnim stanom. Prav pa je, da se to tudi ob kakih prilikah pokaže. Velikanska večina kmetijskega ljudstva je v taboru SLS. Po večini se trgovci in obrtniki ne izpostavljajo preveč v političnem življenju, vendar je prav, če naši ljudje vedo: ta trgovec ali obrtnik ni zoper nas. Zato svetujemo, da uporabite to priliko ter svoje glasovnice opremito le z našo kandidatsko listo, ali pa, da vse skupaj izročite naši organi-

zaciji, ki vam bo ustregla ter pomagala pravilno izpolniti glasovnico. Po vsej Sloveniji bomo natanko gledali, kdo je z nami in kdo je zoper nas! Mislimo pa, da so danes tudi trgovci in obrtniki izpregledali dovolj jasno sliko gospodarskega položaja ter ne bodo dali zaupanja liberalni kandidatski listi, ker tega zaupanja ne zasluži!

Našim krajevnim organizacijam!

Prosimo vas, da storite vse, kar je v vaši moči, da bodo trgovci in obrtniki v vašem delokrogu glasovali pravilno in za pravo kandidatsko listo! Bodite pozorni na nasprotne, ki imajo nalašč v to plačane agente, kateri se bodo z vso silo zagnali za glasovnicami, da bi jih polovili. Že zdaj opozorite trgovce in obrtnike na to, da tem agentom ne nasedajo ter storite vse, da jim vi sami pomagate izvršiti pravilno glasovanje.

Za poštenost in pravice trgovskega in obrtnega stanu gre in za to, da se vse uničujoča SDS odrine od te zbornice, torej na pazno in odločno delo!

Kaj je novega?

Iz delovanja mariborskega oblastnega odbora. Obširno se je poročalo glede nakupa mariborskega sanatorija od strani oblastnega odbora in o spremembi tega zavoda v prepotrebno porodnišnico. Nakup sanatorija je javil oblastni odbor zdravstvenemu ministrstvu in to je odobrilo ta korak in s tem je cela zadeva tudi glede najvišjega mesta končno veljavna. Bolnišnice v mariborski oblasti so doslej le deloma pod oblastnim odborom in to predvsem z ozirom na upravo. Zdravstveni oddelek pri oblastnem odboru rešuje prošnje glede podaljšanja zdravljenja itd. Tekom tega meseca bo končan popolen prevzem bolnic od strani odbora in se bo izvršil obenem tudi temeljit pregled zavodov.

Mariborski oblastni odbor za popravo po zadnji povodnji poškodovanih cest. Šef oblastnega gradbenega oddelka g. inženjer Fišer se je vrnil z oglada škode po povodnji na cestah v slovenjgraškem okraju. Zадnja povodenj je napravila največ škode v Mislinjski dolini, kjer Mislinja naravnost vpije po regulaciji. Za najnujnejša regulacijska dela ter popravila poškodb, katere je napravila Mislinja, je odobril oblastni odbor kredit 300.000 Din. Okrajni zastop Slovenjgradec je že tudi potrošil ravno za Mislinjsko dolino 600.000 Din. Z omenjenima vsotama se bo letos pri Mislinji popravilo le toliko, da se bodo preprečile jesenske in spomladanske povodnji. V resnici bi bilo potrebno več milijonov, da bi se Mislinja zregulirala in odstranile nevarnosti, ki ogrožajo ob času povodnji celo dolino. Gosp. inženjer Fišer si je ogledal cestne poškodbe v dolini Velunja, katere je povzročil narasli potok Velinja. Resnična škoda v tej dolini znaša 30.000 Din, oblastni odbor je že nakazal takoj kot prvo pomoč 5000 Din. Precej škode je napravil še potok Suhodolščica, ki je pritok Mislinje in je močno razdrli cestno zvezo Sv. Jedert—Vrbje. Oblastni odbor je nakazal za popravo te ceste 7000 Din. — Oblastni odbor se je moral pri razdelitvi prvih denarnih podpor letos ozirati predvsem na slovenjgraški okraj, ker sta trpela ta dva največ radi povodnji in sta bila izmed vseh okrajev mariborske oblasti najbolj potrebna denarne podpore.

Otvoritev železniškega postajališča Cirknica. Za gospodarski napredek navdušeni možje v občini Cirknica nad Mariborom so pred nekaterimi leti sklenili postaviti med postajama Pesnica in Št. Ilj novo železniško postajališče. Od Pesnice do Št. Ilje je približno 10 km. Odboru se je posrečilo, da je v letošnjem letu postavil ravno v sredini črte med Pesnico in Št. Iljem postajališče za promet s potniki. Na čelu odbora je stal delavni in spoštovani župan g. Ivan Vičman. Posrečilo se je njemu in njegovim tovarišem, da so v kratkem času zbrali med prebivalstvom gradbeno gradivo in tudi toliko denarnih sredstev, da se je z zgradbo lahko letos začelo. Železniško ravnateljstvo, politična oblast in naši poslanci so šli odboru na roko in tako se je posrečilo spraviti zgradbo pod streho. Ljudje so po-

Naša društva.

Dekliška Marijina družba v Mariboru vprižori igro: »Junaška deklica« (Ivana d'Arc) v nedeljo, dne 16. okt., točno ob 5. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma.

Slivnica pri Mariboru. Bralno in izobraževalno društvo slivniško proslavi 20 letnico obstoja in dela v nedeljo, dne 16. oktobra. Sodelujejo: Katoliška omladina iz Maribora in sosedna društva. Prijavljenih je že precej društev zlasti iz severne okolice Maribora. Želeti bi bilo, da se udeleže tudi druga društva.

Sreča te išče, um ti je dan. Tako kliče danes prosvetno društvo v Rušah prijateljem društvenega dela. V nedeljo, dne 16. oktobra priredi namreč ob 3. uri popoldne v prostorih Novakove restavracije veliko tombolo s 400 bogatimi dobitki. Največji dobitek je lepa molzna krava, drugi cel voz lepih drv, potem sadje, vino, malinovec, lepe knjige itd. — vse samo za 5 Din, toliko namreč stane kartica za tombolo! Pridite, ne bo vam žal!

Sv. Barbara v Halozah. Slov. katoliško izobraževalno društvo obišče dne 16. oktobra 1927 svojega bivšega voditelja č. g. Verbanjšaka. Zato mu poklanja in priredi ta dan po večernicah v Društvenem domu na Hajdinu Molieri: »Scapinove zvijače« in burko »Luknja v namiznem prtu«. Obe igri sta polni smeha in humorja, zato prijatelji ne zamudite te prilike. Vstopnina po navadi. K obilnemu obisku vabi domačine in vse okoličane društveni odbor. Na svidenje na Hajdinu! Predstava bode pri vsakem vremenu. Bog živl!

Sv. Jurij ob Taboru. Naš Orel priredi v nedeljo, dne 16. t. m., na Kvedrovem v Ojstriški vasi igro »Sin« v štirih dejanjih. Po igri vrtna veselica z bogatim srečelovom. Čisti dobiček je namenjen za izpopolnitev domače knjižnice. Vsi prisrčno vabljeni!

Januš Golec:

Usoda prepitanega purana.

Reja puranov je še danes v polnem cvetu po celem hrvatskem Zagorju ter štajerski Sotelski dolini. Smelo trdim, da ni v krajih ob Solti količkaj pomembnega gruntar-

ja, ki si ne bi privoščil za praznike puranove pečenke. Pitan ter pečen puran s pravim kislim zeljem je res — nebeška jed!

Pri moji rojstni hiši so redili že od nekaj purane. Je velika sitnoba in zahteva precej dela, predno se posreči, zvaljeno purče dvigniti v kožijo vozečega purana. Purja skrb je bila pri nas na ramah stare dekle Roze, stara mati je vodila le nadzorstvo. Za vsake praznike so odbrali babica največjega purana in tega je Roza pitala, da se je odebil in mu je postalo meso bolj mehko slastno.

Kot otrok in posebno še v mlajših dijaških letih sem ogledoval bogzna kolikokrat po puranje pitanje, ki je pravo mučenje živali. Zgodaj zjutraj je zobal za zakolj odločeni puran sam zrnje, kolikor mu je dišalo. Nato ga je pograbil Roza. Sedla je na nizko pručico, žival med noge, nategnila je jej je vrat, na stečaj odprla kljun in sedaj je pričelo nasilno pitanje. V na široko odprti kljun so romala cela prgišča kuhane koruze, koje požiranje je pospeševala Roza s kazalcem. Ko je že začel puran gledati bolj debelo, je prekinila krmljenje v toliko, da si je opomogel reva nekoliko za sapo. Za koruzo je prišla na vrsto v cmoke posvalkana moka. Cmoke je namakala dekla v mleko, da so bolj naglo polzeli po grlu. Pitanje je bilo končano s par celimi orehi, ki so morali v puranovo puto radi boljše prebave. Tako naphana žival je bila po pitanju v nekaki omotici in se je opotekala. Ker je bila puta preveč polna, je vleklo purana pri stopicanju naprej, da je korecal le s težavo. Radi prenasitjenja je nesla Roza ubogega trpina kam v hlev ali za plot na mirno mesto, da se je odpočil in prebavil toliko od preobilne hrane, da je lahko hodil po koncu. Pitanje se je stopnjevalo in sicer tako, da je porivala dekla v presledkih v krof vedno več od zgoraj imenovane hrane. Nasilno odebelenje je trpelo po več tednov. Oni praznični dan, ko je borbotal puran kot pečenka na mizi, je žela Roza posebno pohvalo. Stara mati so jej odrezali v nagrado najboljši kos.

Bil sem drugogimnazijec na božičnih počitnicah. Snega je bilo tisto zimo dovolj in radi zime je opravljala Roza posel pitanja v kuhinji. Za Božič in Štefanov dan obsojeni puran je bil velik in že tako opitan, da je več počival nego šetal po dvorišču.

Par dni pred izvršitvijo smrtne obsodbe je prijokala Roza k stari materi in jim tožila, da se danes puran sploh ne dvigne na noge. Za plotom si hladi polno puto v snegu, gleda milo v zrak in odpira bolesto kljun. Ogled od strani babice je ugotovil, da je žival prepitana, kar končava s — smrtjo. Ako se prenasitjenemu puranu ne odpomore, bode poginil, to je držalo kot Amen v Očenašu. Vse ženske pri hiši so obstopile bolnika in ga omilovale v strahu, ker bi znale ostati za božične praznike brez najboljše pečenke. Po posvetovanju semtertja se je očohala Globočka Jera desno dlan ob lednja, si nategnila škrica na ruti ter modrovala:

»Bibičevi Bari še ni poginila nobena perut. Ona zna oteti smrti še nežnega piščanca, kaj bi prepitanega purana ne!

Bibička je morala s hriba na naše dvorišče za plot, kjer je še vedno salil puran in prosil s pogostim potrepanjem z očmi odpomoči. Ugotovitev bolezni izpod Barinega jezika se je tudi glasila v prepitanje. V tem slučaju je edina rešitev — nož. Ne smete misliti, da je zahtevala kurja zdravnica puranovo glavo, ampak narekovala je najnujnejšo potrebo — operacijo.

Globočka Jera, ki je bila najmočnejša med domačim ženskim spolom in na najbolj visokih nogah, purana za obe peruti in z njim proti svinjskemu hlevu, kjer je bilo bolj proti luči. Jera je vzela bolnika med noge, ga prijala močno za peruti, Bibička je pokleknila pred prenapeto put, ostale ženske so se razvrstile v polkrogu. Da ne bi trpel reva bolna preveč bolečin, je zahtevala Bara od stare matere skodelico z vinskimi žganjem in cunj. Capo je namakala stara Roza v žganje in umivala puranovo glavo. Bibička je popukala perje na puti in privlekla iz žepa navaden pipec, pri nas pravijo nožiču: lovrek. Hotela je prerezati kožo, a ni šlo, ker je bilo rezilo preveč topo. Odbrela je k brusu in še jaz sem moral vrteti brusni kamen. Ko je bila ostrina preizkušena na nohtu ročnega palca, je zopet klečala zdravnica pred puranom. Potegnila je na dolgo po koži, ki se je potegnila narazen in se je prikazal špeh. Babnice se kar načuditi niso mogle, kako debela je žival in kako škoda bi je bilo, ko bi bila poginila brez rešilne roke. Ko je bilo špehove presoje dovolj, je zasadila Bara lovrek v kožo obolele pute in jo razparala po dol-

žrtvovalno opravljali vožnje in razna dela brezplačno, ali kljub temu znašajo stroški za postajico okoli 140.000 Din. Postajališče stoji blizu Ehrlichovega (Repnikovega) mлина na meji treh župnij: šentiljske, spodnjekungovške in jarenske. Za slavnost otvoritve in blagoslovitve postajališča, ki se je vršilo v nedeljo, dne 9. t. m., je vladalo po celi okolici veliko zanimanje. Ob prihodu slavnostnega vlaka ob dveh popoldne se je zbralo nad 1000 ljudi iz vseh okoliških občin. Hiše so bile v zastavah. Godba Omladine iz Maribora in šentiljski pevski zbor sta povečala slovesnost. Slavnost je otvoril predsednik pripravljalnega odbora župan g. Vieman. Govorili so še: zastopnik velikega župana okrajni glavar g. dr. Ipavice, odposlanec ravnateljstva železnice g. Črnigoj, narodni poslanec Žebot, oblastni odbornik in gerent okrajnega zastopa g. dr. Veble, dve deklici, duhovni svetnik župnik č. g. Evald Vračko, kateri je tudi blagoslovil zgradbo. Po otvoritveni slavnosti so odkorakali slavnostni gostje z godbo na čelu v gostilno gospe Muršec, kjer se je slavnost nadaljevala. Tu se je razvila prijetna zabava, sledili so govori, petje in godba. Topiči so naznanjali ta dan širni okolici, da so naši obmejni kraji v gospodarskem oziru dosegli zopet lep napredek. Ljubezen do države se s takimi čini in ustanovami najbolj utrjuje, ako narod vidi, da mu oblasti in uprava gre na roko. V našem predelu smo dosegli zadnja leta v tem oziru prav lepe uspehe: tovarno postajo v Št. Ilju, novo državno cesto iz Št. Ilja v Apaško kotlino, elektrifikacijo in sedaj pa še postajališče Cirknica. Želimo si še cestne zveze z Gornjo Sv. Kungoto in preko Poličke vasi s Sv. Jakobom, pa bomo imeli zveze na vse strani. Omenjam še, da gradi tovarna Sladki vrh žično železnico od postaje Št. Ilj do Mure. Tudi ta ustanova bo izročena prav kmalu prometu. Želimo prebivalstvu teh krajev, da bi srečno uživalo dobrine novih gospodarskih pridobitev.

Umor finančnega stražnika Resnika pred poroto. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« smo poročali o pričetku razprave proti viničarju Vinku Bezjaku, čevljarju Francu Klemensbergerju, Lojzetu Golobu in Dominiku Jamerniku, ki so bili obtoženi, da so umorili ob avstrijski meji v Čeršaku finančnega stražnika Janko Resnika, ki jih je zalotil pri tihotapljenju. Ker sodišče ni moglo ugotoviti krivde, se je v sredo odpeljala cela porota na mesto zločina. Odpeljali so se z jutranjim vlakom sodniki, porotniki, obtoženci in njih zagovorniki. Od postaje Št. Ilj so šli v Čeršak peš po tihotapski poti skozi gozdove. Pa vendar tudi ta preiskava ni zločina pojasnila. V sredo popoldan se je razprava nadaljevala v Mariboru pozno v noč ter je bila zaključena z oprostilno razsodbo. Vsi obtoženci so bili takoj izpuščeni iz ječe.

Nova avtozveza. Z 18. t. m. se odpravi avtopromet na progi Št. Ilj v Slov. goricah (postaja)—Marija Snežna—Apače—Gornja Radgona. Avto bo vozil iz Marije Snežne v Gornjo Radgono dnevno dvakrat, ob sobotah in sejmskih dnevih trikrat. Ravno tako bo po dogotovitvi ceste Št. Ilj v Slov. gor.—Marija Snežna. Tudi na tej progi bo omnibus vozil dnevno dvakrat, ozir. trikrat. Cena vožnje bo 1 Din od kilometra. Lastnik koncesije je gospod Konrad Kauran, slovenjegoriški rojak iz Št. Jakoba v Slov. goricah.

Komaj preprečena železniška nesreča. V sredo, 5. okt. se je domala pripetila v Prevaljah velika železniška nesreča. Ko je ob 15.30 prihajal osebni vlak iz Maribora, je v postaji se nahajajoči osebni vlak premikal tako, da je z zadnjim vagonom ogrožal uvoz osebnega vlaka. Trije vozovi so stali izven znamenja, do kamor se sploh sme premikati. Le pazljivosti službujočega uradnika se je zahvaliti, da se je pravočasno preprečilo trčenje. Čim je namreč uradnik uvidel položaj, je odredil, da je tovarni vlak potegnili vozove naprej, nakar je osebni vlak lahko uvozil v postajo, saj je v istem hipu že pridrvel po progi.

Tat in tolovaj. Pri Sv. Barbari v Haložah se je zgodil tale žalostni slučaj: Slapernik Adolf, 26 letni agent pri vinski tvrdki Pukl v Mariboru, je kupal vino pri Sv. Barbari, obč. Gruševa pri posestniku Ploju. Prišel je s kolesom in ga je pu-

stil pred kletjo, v kateri je bil le malo časa. Ko pride s kleti, ni bilo več kolesa. Hitro je šel po poti naprej, kjer je videl, da ima neki Ribič njegovo kolo. Ko mu hoče vzeti kolo nazaj, ga je Ribič zabodel z nožem v hrbet. Ranjenca so prepeljali v mariborsko bolnico.

Čitatelju »Slovenskega Gospodarja« iz G. Radgone. Uredništvo »Slovenskega Gospodarja« je prejelo nepodpisano pismo od nekega čitatelja »Slov. Gospodarja« v Gor. Radgoni in »več kmetov iz okolice«, da je neimenovani kupil vino in moral plačati trošarino. Vpraša, če je bil to dolžen. Odgovarjamo: Vinogradniku, ki vino pridelal, ga ni treba ne javiti in nič plačati. Vsakdo pa, ki vino kupi, pa mora plačati državno in še občinsko trošarino. Čitatelja pa prosimo, naj postane tudi naročnik »Slovenskega Gospodarja« in če bo še kdaj kaj izpraševal, naj se podpiše. Odgovarjamo pa v bodoče le samo naročnikom »Slovenskega Gospodarja«.

Pred važnimi dogodki. Ravno čez mesec dni bo žrebanje znamenite loterije v Murski Soboti. Glavni dobitki so na ogled in vzbujajo velikansko zanimanje. Saj so pa naravnost tudi veliki bogastvi. Ti dobitki so: avtomobil (40 tisoč Din), tovorni voz (5000 Din), šivalni stroj (3000 D), kolo (3000 Din), slamoreznica (2500 Din). Razen teh glavnih dobitkov je še okrog 700 drugih. Skrajni čas je, da se vsak pobriga za srečke, ki so skoraj zastoj, kajti 5 Din je res malenkost. Tu še omenimo, da bo dne 15. oktobra velik sejm v Murski Soboti. Takrat se vsi glavni dobitki postavijo na trg, da jih vsak lahko vidi. Tudi je dobro vedeti, da čisti dobiček te loterije gre za zidavo dobrodelnega dijaškega zavoda. Ta zavod se bo imenoval »Martinišče« po imenu zaščitnika sv. Martina škofa. Zavod bodo vodili gospodje Salezijanci, ki so znani kot zelo dobri vzgojitelji posebej v današnjih časih.

Nesreča z možnarjem. V ponedeljek, dne 3. oktobra je Franc Bertole, 27 letni posestnikov sin iz Blatnega pri Pišecah nabil star možnar, da bi z njim streljal na predvečer svojega godu. Ko je možnar zažgal in se ta ni pravočasno sprožil, je šel gledat, kaj pri možnarju ni v redu. V istem hipu pa se je možnar sprožil in poškodoval fanta močno po desni strani glave. Domači so ponesrečenca spravili v brežiško bolnico. Bodite previdni pri ravnanju s smodnikom.

Posredovalnica dela v Murski Soboti. Na razne prošnje, se je vendar ustanovila posredovalnica v Murski Soboti, v prostorih »Kmetске posojilnice« (Kolodvorska ulica, poleg javne bolnice). Vsi, kateri želijo kakšnokoli službo ali delo, obračajte se na to posredovalnico, katera vam bo brezplačno preskrbela potrebni zasluzek. Ravno tako se naj tudi obračajo na to posredovalnico osebe, ki so potrebne kakšne delavne moči: hlapce, služkinje, vajence, pomočnike, poljske delavce in tudi pisarniške moči. Obrača se lahko vsak ustmeno oziroma pisмено na posredovalnico.

Strašno dejanje obupane matere. V sredo popoldne se je zgodila v Carevi Čupriji v Bosni strašna tragedija. Miroslav Tür je pri pripravljanju žganja iz sadja po nesrečnem naključju zgubil še drugo svoje oko — enega že poprej ni imel — tako da je postal popolnoma slep in nesposoben za delo. Ko je to videla njegova žena, je zdrvela v strašnem obupu s štirimi svojimi otroci, starimi 8, 5, 4 in 3 leta, proti mostu in jih po vrsti vrgla v naraslo reko Bosno, nakar je še sama skočila v vodo. Ker ni bilo nobenega človeka blizu, so vsi utonili. Strašna nesreča je vzbudila v vsej okolici veliko sočutje z nesrečno družino.

Hiša se je zrušila. V vasi Batijevci v Hercegovini se je zrušila hiša Maksima Zurovca vsled starosti in razpokanih zidov. Pod seboj je pokopala njega, njegovo ženo in brata, ki so težko ranjeni ter dvojce otrok, ki so ju potegnili mrtva izpod ruševin.

Težka avtomobilska nesreča. Na potu iz Kotora v Cetinje se je prevrnil potniški avtomobil, v katerem se je nahajalo 10 orožnikov in 3 vojaki, 20 metrov globoko. Vsi potniki so težje in lažje ranjeni, a eden je mrtev.

Uboj bivšega narodnega poslanca. V sredo so tri neznanke osebe ubile nedaleč od mesta Despotovca v Srbiji bivšega

narodnega poslanca Stanislava Milenkoviča. Oblasti se uvedle najstrožje preiskavo.

Ljudje, ki trpe na težkem telesnem odvašanju in jih pri tem mučijo obolenosti debelega črevesa ter preobilica krvi v spodnjem delu telesa, pritisk krvi na možgane, glavobol in prehitro utripanje srca, naj popijejo jutraj in zvečer po ¼ kozarca prirodne grenčice »Franc Josefa«. Vodilni zdravnik kiurgičnih zavodov izjavljajo, da se voda Franc Josefa uporablja z najboljšim uspehom pred operacijami v trebuhu in za njimi. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 1338

Gospodarstvo.

Pred prevzemom kmetijskih šol v mariborski oblasti. Smo že poročali svojčas, da se je vozil v Belgrad k kmetijskemu ministrstvu odbornik za kmetijstvo v mariborski oblasti g. Zupanič radi prevzetja kmetijskih šol. Ko so bili pred kratkem v Belgradu pri finančnem ministru na posebnem posvetovanju predsedniki oblasti, je šlo tedaj tudi za kmetijske šole v Sloveniji. Na podlagi zgoraj omenjenih pogajanj je poslalo kmetijsko ministrstvo mariborskemu oblastnemu odboru predloge, pod katerimi je pripravljeno odstopiti takoj kmetijske šole v mariborski oblasti. Te šole so: mariborska, ona v Št. Juriju ob južni žel., in Rakicany v Prekmurju. Te šole so bile za proračunsko leto 1927-1928, torej do 1. aprila 1928, v državnem proračunu po tem redu in za te svote: Maribor 480.000 Din, Št. Jurij 520.000 Din in Rakicany 253.000 Din. Poljedelsko ministrstvo je pripravljeno, omenjene šole odstopiti oblastni skupščini s celim imetjem, gradbami, živim ter mrtvim inventarjem in s pridelki, to je s prehrano za ljudi ter živino do nove žetve. Ministrstvo stavi sledeči način prevzema: 1. Vse stroške glede vzdrževanja šol, nastavlencev ter služinčadi prevzame s 1. aprilom 1928 oblastna skupščina. Skupščina pa bo imela tudi vse dohodke od posesti, ki so pri kmetijskih šolah. 2. Od 1. aprila 1928 bo nastavljal oblastni odbor učne moči ter služinčad in si pridrži poljedelsko ministrstvo samo še nadzorstvo nad kvalifikacijo učiteljev, oziroma inženjerjev. 3. Ministrstvo bo vršilo še nadalje sporazumno s predsednikom oblastnega odbora nadzorstvo nad učnim načrtom in nad učnimi knjigami, ki se bodo rabile na teh zavodih. Samoobsebi umevno bo poljedelski minister še nadalje nadzoroval pouk v teh šolah. V omenjenem odloku opozarja ministrstvo oblastni odbor, da mu naj sporoči, ako je pripravljen sprejeti našete pogoje, da ne bo treba kmetijskih šol vnašati v novi državni proračun. Mariborski oblastni odbor bo poslal te dni poljedelskemu ministrstvu sklep, da sprejme zavode pod predloženimi pogoji in kmetijske šole bodo prešle popolnoma pod oblastno skupščino s 1. aprilom 1928.

Razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcem za leto 1927. V smislu odredbe velikega župana mariborske oblasti v Mariboru z dne 29. julija 1927, E. št. 651-50 se s tem razglasuje, da se bo vršila slovesna razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim bikorejcem leta 1927, dne 15. oktobra 1927, ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani okrajnega zastopa Maribor, Koroška cesta 26-II. Ob tej priliki se bo vršilo tudi strokovno predavanje o živinoreji. Živinorejci se vabijo, da se udeležijo razdelitve diplom in pohvalnic ter predavanja. — Gerent: dr. Andrej Veble s. r.

Odlikovanje vina. G. dek. upravitelj in duh. svetnik Iv. Šketa, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuj in g. Jakob Poljanec, posestnik in župan v Zagajcih sta dobila za vino, razstavljeno na vinski razstavi v Ptuj, diplomo s pohvalo. Saj je haloško vino zares izborno. To priznanje naj bo vzpodbuda drugim, da še oni z umnim kletarstvom povzdignejo že itak dober sloves haložana. Vinskim odjemalcem, ki želijo prav dobro kapljico, pa priporočamo oba odlikovanca.

Sadna letina v Medjimurju. Talne in podnebne prilike v hribovitim delu Medjimurja (srez Čakovce) nudijo sadnemu drevju zelo ugodne pogoje za njegov rast in rodovitnost. Posebno jablane so redno vsako drugo leto bogato ob-

gem. Iz odprtine se je vsula koruza, že na pol prekuhani močnatni emoki v obliki kaše ter še čisto celi orehi.

Pri živem telesu in polni zavesti razparani puran je zeval v vsem obupu proti nebu. Roza ga je otirala z žganjico, ženske so se praskale po dlaneh in se čudile, koliko prehrane se skriva v puho opitane purana. Bibička je določila natanko, koliko se lahko pusti te ropotije v krofu in koliko mora ven, da bo žival ozdravela.

Obe na dolgo urezani rani je bilo treba nekako zblizati, sicer ne bosta zacelili. Bara je hotela imeti šivanko in nit. Stara mati so prinesli sicer pravo šivanko, a črn cvrn, po katerem ne celi. Bibička je že preizkusila kot celilno edino — hodno nit. Pri ogledu hodnega cvirna je modrovala, da je preveč robat za nežno znotranjo kožo, ker za to je treba čiste prazne niti. Prazni cvirn je bil potegnjjen skozi šivankina ušesa. Da je šivanje rane manj bolešno, se mora nit potegniti pred šivanjem preko voska. Tudi to se je zgodilo po dolgem iskanju bele voščene sveče. Prvi šiv ni držal, ker je Bara pozabila na voz. Z lovrekom je razčufala konec niti, napravila voz in sedaj je šlo s praznjo ovoščeno nitjo do konca krofove rane. Za špeh in zunanjo kožo je bila dobra prvič primešana — hodna nit. Operacija je bila končana. Bara je vstala, Jera je spustila peruti, bolnik je še salil z odprtim kljunom proti nebu, a ne več tako korajžno kakor pred operacijo. Bibička je naglala babico po bučnega olja in s tem namazala zunanjo rano.

Smrti otegega purana so odnesle ženske za plot v — sneg. Položile so ga tako, da se mu je hladila dolga rana v snegu, da bi ga ta hladil in odganjal vročino.

Bibička je zagotavljala, da bo bolnik na večer že zibal, a pitati ga ne sme Roza vsaj en dan ne!

Stara mati in Bara sta pili v hiši kavo in se razgovarjali o kurjih boleznih; za plotom v snegu je začel saliti operirani puran s tako naglico, da so zalile strežnico Roza solze kar curkoma. Preplašena dekla v hišo. Ženske so ob stopile ponovno purana in razložile puranovo zevanje ali v vročico ali v piko na jeziku. (Pika ali pivka je osušenje kurjega jezika.) Še na pol živega purana med noge in že prvi pregled jezika je bila ugotovitev težke pike, ki je tudi smrtonosna.

Stara mati so morali po bolj debelo šivanko ter kupico bučnega olja. Snemanje pike z jezika in mazanje z oljem je bilo sicer bolj kratko nego operacija na krofu; bolniku pa ni odvzelo smrtnobolestnega zevanja. Zaupanja je treba, je povdarjala Bara in prisegala pri nebu in zemlji, da bo dočkal iz dvakratne smrtne nevarnosti otegi puran božične praznike. Roza se je useknila na dolgo, obrisala solze in vse babnice so posmukale v kuhinjo, da bo imel puran za plotom bolj mir na samem.

Ženske so klepetale v kuhinji. Babica so pripravljali Bibički špeha in moke v nagrado za posrečeno operacijo, katero so videli na lastne oči tokrat prvič. Kako ponosna je bila Bara, ker je sililo toliko žensk v njo, vse so hvalile navdušeno njeno zdravniško znanje ter spretnost. Občudovanje Bibičke se je tako stopnjevalo, da je vse pozabilo na purana za plotom, še Roza je bila vesela, da je bilo smrtno nevarnemu prepitanju odpomagano tako naglo. Že preko poldneva je šlo, ko so vrtele babure po kuhinji jezike in je zaživžgal pred kuhinjskim oknom mlinar. Mlinarjev živžig je bilo znamenje, da je skrajni čas za kosilo, h kateremu je treba pozvati celo družino.

Moja mati so se prestrašili, ko so slišali prihod mlinarja, a štedilnik še čisto mrzel! Mlinar Franc je debelo pogledal, ko je videl kar celo kopo babnic v najbolj zaupnih pomenkih. Po kratkem ogledu brezdelnih žensk si je nategnil oba konca dolgih mustač in siknil:

»Ferdamane babe, pri jezičnih klopotih ste pozabile celo na kosilo, za plotom vam pa leži v snegu poginjeni puran!

Liki strel med jato ptičev je bobnila mlinarjeva opomba na žensčine. Bibičke s špehom ter peharjem moke ni bilo naenkrat nikjer; Rozi so se udrli hudourniki solz; stara mati so si očehali obe dlani in hajdi za plot. Mlinar je govoril istino. Puran z izpraznjeno puho, brez pike na jeziku, ni več stegoval vratu, ni več zeval proseče proti nebu, glavo je imel zarito v sneg, nogi stegnjeni na dolgo in proč od telesa, rdečekoravdasti vrat smrtnobled — — — Stara mati so ga dvignili, spustili z roke, da je telebnil zopet za plot, ker preminul je — in bil že trd!

Je preteklo precej časa, predno so si opomogle naše ženske brez Bibičke toliko, da so bile vse enega mnenja: Najboljše bi bilo, ako bi bile zaklale purana pred opera-

cijo. Toliko muk celo predpoldne, nazadnje je pa odnesla Bibičeva Bara lep kos špeha, poln pehar pšenične moke — naša hiša pa je bila na božični dan in na Štefanovo brez običajnega pečenega purana s kislim jelcem.

Malodane tik pred božičnimi prazniki na posledicah dvakratne operacije za plotom poginuli puran je spametoval odločilna mesta pri naši hiši toliko, da je obveljalo za bodočnost pravilo: Tudi za proslavo praznikov odločeni puran naj zoblje toliko, kolikor samemu diši. In res, od tedaj naprej smo jedli za vsake božične praznike sicer nepitanega, pač pa zdravo zaklanega purana!

Za razvedrilo.

Rešitev ugank. Vrabec preje pozoblje 100 kg ovsa kot pa dva konja, ker konj sploh ne je. — Odmev odgovarja v vseh jezikih. — Z uganko si glavo ubijaš in te vendar ne boli.

Nova uganka. Iz lukenj samih sem narejena, držim pa vendar, kar se da. Če v sredi popusti le ena, razpadem ti na kosa dva — in moja moč več ne velja. Kdo sem? — Poslal N. N.

Lasje mu izpadajo. V apoteko je prišel siromašen možiček in prosil za mažo, da bi mu lasje rastle. Apotekar ga je vprašal: Ali imate kako bolezen, da vam lasje izpadajo? — Možiček: Bolezni nimam, pa hudo ženo imam!

Važno vprašanje. O poroti sta se dva pogovarjala ter je eden začuden vprašal: Ti ali veš, da je ta ubijalec pomiloščen na dosmrtno ječo? — Drugi: Beži no! Koliko časa bi pa drugače moral sedeti, če ne bi bil pomiloščen?

Tudi dobra metoda. Sodnik je imel pred seboj navihanega tatiča, ki pa ni hotel priznati svoje tatvine. Sodnik pa mu jo je prav natančno do poslednjega koraka popisal in ga vprašal: Zdaj pa povejte, če je bilo tako ali ne? — Tatič: No, gospod sodnik, ravno tako že ni bilo, pa je to tudi dobra metoda!

Če režeš čebulo. Gost iz mesta je gledal deklico, ki je rezala čebulo in bila solzna, pa jo je vprašal: Zakaj pa jokate? — Deklica: Ali ne vidite, da režem čebulo? — Gost: Ti dobra deklica, ti, ali se ti tako smili?

ložene s sočnim ter dišečim sadjem do zadnje vejice. Tudi letos, ko je izborna sadna letina, se šibijo veje pod težo krasnega sadja. Da je res temu tako, je razvidno iz dejstva, kako živahna je sadna trgovina. Posebno zanimanje za naše sadje imajo inozemski trgovci, ki ga pridno kupujejo ter izvažajo v svojo domovino. Največ povpraševanja po našem sadju je od strani Avstrijcev, Čehov in deloma Nemcev, ki spravljajo naše sadje celo naprej v prekomorske dežele. Natančne statistike glede množine izvoženega sadja mi žal ni mogoče podati. Vendar sem iz zanesljivih virov doznal, da se je v letu 1925 natovorilo na postajah Čakovce, Središče in Ljutomer okrog 250 vagonov prvo- in drugovrstnega samo medjimurskega sadja (v prvi vrsti jabolk). Ta številka nam jasno dokazuje, kako važno mesto zavzema sadjarstvo v omenjenem delu mariborske oblasti. Tudi letos je dokaj izborna sadna letina. Temu primerno je pa tudi začela sadna trgovina nastavljaati prav zadovoljive cene. Že v prvem početku se je vnela nekaka medsebojna mešetar-ska konkurenca, ki je pa žal povzročila več škode kakor pa koristi. Začelo se je namreč z obiranjem sadja na zahtevo odjemalcev v času, ko še ni niti popolnoma dorastlo, še manj pa dozorelo. Vse to prenašanje v prvih početkih je povzročilo sadni trgovini večje ali manjše rane, ki ne bodo tako kmalu zacelile. Na drugi strani je opaziti, da tudi med zanimanci za sadje ni takega tekovanja, kot je bilo to leta 1925, to pa bo najbrž iz gotovih razlogov. Kljub vsem omenjenim neprilikam pa še cena vendar drži od 2—2.50 D za 1 kg. Za dosti višjo ceno bi se lahko vnovčevalo naše sadje, ako bi se na licu mesta pakovalo v sode ali drugo primerno posodo. Temu pa otežkoča pomanjkanje strokovne-ga znanja in prakse. Dosedanje zkušnje so pa vendarle pokazale, da bo v bodoče poleg živinoreje edini in najbolj zanesljivi vir dohodkov sadjarstvo, v prelepem hribovitem delu Medjimurja.

Iz hmeljskega trga. Iz Žatec poročajo, da vlada na tamšnjem hmeljskem trgu neprestano živahno povpraševanje in nakupovanje. Zelo mnogo blaga se pokupi za nemške pivovarne. V soboto se je na deželi plačevalo blago po 2200 do 2500 čK za 50 kg (okrog 74 do 84 Din za kg). Pred dnevi se je le najprvovrstnejše blago plačevalo po 2500 čK za 50 kg, sedaj pa je to ceno doseglo tudi ostalo zelo dobro blago. Prav tako so se popravile tudi cene slabšemu blagu. Porast cen znaša v minulem tednu 150 do 300 čK pri 50 kg. Zaključno razpoloženje je zelo čvrsto. Cene se dvigajo. V žateškem okolišju je doslej prodanega po ceni okrog 80 odstotkov vsega tamošnjega hmeljskega pridelka. — Na nürnberškem hmeljskem tržišču je v minulem tednu znašal dovoz 1800 bal, prodanih pa je bilo 1200 bal. Promet je bil pri nespremenjenosti čvrstih cenah miren. Prvovrstni hmelj se je podražil za 10 mark pri 50 kg. — V Savinjski dolini je bil v minulem tednu priličen promet. O kupčiji po vzoru inozemskih tržišč letos seveda ni govora zaradi velikega navala novih izvensavinjskih hmeljarjev, ki brez vsakega pojma o hmeljski kupčiji in o razmerah na inozemskih hmeljskih tržiščih prihajajo ponujati blago v Žalec ter ga prodajajo eden tako, drugi zopet popolnoma drugače. Cene se gibljejo med 45 in 58 Din za kg. Te dni je bila neka večja partija prvovrstnega blaga prodana celo po 62 Din za kg. Kakor kažejo zadnja poročila, se bo položaj polagoma le zboljšal, zlasti ker že ponehava naval izvensavinjskih hmeljarjev, ki so lažje spravljali svoje blago v denar tudi zaradi zelene barve, dasi kakovost tega blaga daleko zaostaja za savinjskim blagom.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 8 konj, 12 bikov, 149 volov, 466 krav in 7 telet; skupaj 642 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 9 Din, poldebili voli 7 do 8, biki za klanje 6 do 7, klavne krave debele 5 do 6.25, plemenske krave 4 do 5, krave za klobasanje —, molzne krave 5.50 do 6, breje krave 5.50 do 6, mlada živina 6 do 8, teleta 10. Prodalo se je 374 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 54 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 7. t. m. se je pripeljalo 417 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 75—125 Din, 7—9 tednov 150—200 Din, 3—4 mesece stari 320—400 Din, 5—7 mesecev stari 420—450 Din, 8—10 mesecev stari 550—650 Din, 1 leto stari 1000—1100 Din, 1 kg žive teže 10—11.50 Din, 1 kg mrtve teže 15—18 Din. Prodalo se je 241 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso, meso od bikov, krav, telic 10 do 18 Din, telečje meso 17.50 do 22.50, svinjsko meso sveže 17 do 30 Din kg.

Pisma iz domačih krajev

Sv. Križ pri Dravogradu. Pri slavnoznani romarski cerkvi Sv. Križa je kruta vojska vzela tri zvonove. V nadomestilo dobimo zaenkrat vsaj dva nova. Slovesno blagoslovila se bosta v nedeljo 23. oktobra t. l. Začetek slovesnosti je ob deveti uri. Iskreno vabljeni romarji; čast. župni uradi naprošeni, da slavnost oznanijo s prižnic! — V Črnečah bo blagoslov dveh novih zvonov v nedeljo, 16. oktobra. Prijatelji povabljeni!

Ruše. Zadnjo nedeljo je bila v Rušah pomenljiva slavnost, blagoslovila se je nova, moderna motorna brigalna. Z njo je naše gasilno društvo stopilo v krog velikih gasilnih društev. Nova brigalna deluje brezhibno in dela čast ruški občini. Bodi iskrena hvala izrečena vsem človekoljubnim dobrotnikom, ki so s svojimi izrednimi darovi omogočili nakup dragocene brigalne, na prvem mestu tovarni za dušik, ki je darovala v ta namen 15.000 Din, pa tudi domači občini, ki je podarila društvu lepo vsoto!

Vurberg. Gospod urednik že mogoče mislite, da smo pri nas na Vurbergu že popolnoma zaspali, ker nič ni poročila od nas. Evo vam torej par novic: Tukajšnje graščinsko gostilno je kupil tukajšnji najemnik in gostilničar g. Klemenčič, od katerega pričakujemo, da bo ljudem postregel s pristnim vurberškim vinom. — Cerkveno predstoništvo pa je kupilo zraven cerkve stoječo poslopje žitnice, takoimenovano pintarnico. S tem poslopjem smo pridobili lepe prostore, kjer se bode naša mladina lahko zbirala in izobraževala, pa tudi politični shodi se bodo lahko tukaj vršili, ker se bo za to pripravila lepa dvorana. Dal Bog, da bi se tukaj res storilo veliko dobrega za naš borni slovenski narod. — Pri skupščinskih volitvah smo Vurberžani prav imenitno volili, tako da je naše volišče prišlo s sliko v »Slovenca« kot eno najbolj vzornih volišč v Sloveniji.

Naši volilci so dali SLS 238 kroglice, vse druge stranke so dobile komaj 10. Vsa čast našim možem in fantom! Nekaj zmešnjave nam je mislil tukaj delati učitelj g. Majcen iz Pluja s pomočjo tukajšnjega g. šolskega vodje. Toda ni bilo druge nesreče, kakor da je g. Majcen malo pozabljaval čez vurberške klerikalce, potem pa ni bilo sluha več o demokratih. — Komaj pa smo dokončali en volilni boj, že imamo drugega na pragu in sicer boj za občinsko upravo. Pri zadnjih občinskih volitvah se je dalo nekaj dobrih naših mož zapeljati z raznimi lažmi in s takoimenovano »Gospodarsko stranko ter je tako zlezal na županski stolček bivši propadli občinski demokrati kandidat Preložnik, ki je hotel zboljšati občinsko gospodarstvo. Toda, kdor je celo dobo treh let pazno opazoval občinsko gospodarstvo, je prišel do prepričanja, da župan g. Preložnik ni velika sreča za našo občino. Tudi sedaj že hodi okrog nek županov agent z nabiralno polo, na katero pobira podpise za g. Preložnika ter hoče naše volilce spraviti na drugo pot. Svetujemo, naj si vsak volilec predoči, da je g. Preložnik glavni zaupnik demokratske stranke ter je tudi pri oblastnih volitvah kandidiral na demokratski advokatski listi. Kdor bo podpisal in volil na demokratski listi, tisti bo obenem podpiral demokrate, ki so nam tako žalostno zagospodarili celo Slovenijo, sedaj bi nam radi še naše občine. Torej pozor, volilci!

Sv. Jakob v Slov. gor. Kaj je slišal popotnik iz Jarenine k Sv. Jakobu? Šel sem v teh lepih dnevih vesele trgovatve iz Jarenine k Sv. Jakobu v Slov. gor. Ker imam navado, svoj nos povsod vtakniti zraven, sem se pridružil tudi dvema kmeticama, ki sta stali na poti in se po ženski navadi pogovarjali. Spoznal sem, da sta obe materi šolskih otrok, ena iz Jarenine, druga od Sv. Jakoba. Izvedite, gospod urednik, sledeč njun zanimiv pogovor. Jareninčanka: Ti, Mima, ali imajo šolarji sedaj tudi pri Vas počitnice? — Jakobčanka: Da, imajo vsi prosto en teden, razven onih iz I. razreda. — Jareninčanka: Oho, potem pa imamo mi v Jarenini bolj dobrega šolskega ministra, ki je dal počitnice celih 14 dni. — Jakobčanka: Čuj, Neža, midve se gotovo ne prištevava k učenim ljudem, pa to menda Ti in jaz sprediva, da to ni noben red. En dan je šola, drugi dan ne; en dan manjka ena učiteljica, drugi dan so vse, in naša deca enkrat ostane v šoli celi dan, drugokrat jih pošljejo domov, tako da je sploh boljše, jih nič v šolo pošiljati, ker se na tak način itak ne morejo nič naučiti. — Jareninčanka: Ja, vidiš, Mima, kako dobro bi bilo za nas in naše otroke, če bi bile počitnice sedaj; no, morebiti pa naši poslanci le kaj dosežejo, saj smo tudi me matere za nje agitirale. — Jakobčanka: Bog daj, saj ta nered ne more dalje obstati, ker imamo škodo starši in otroci. — Jareninčanka: Ja, še eno nevoljo imamo mi v Jarenini. Pri nas je sedaj v I. razredu ena pristna Hrvatca za učiteljico, ki ne razume naših otrok in otroci ne nje. Se domov prijočejo, ker gospodične učiteljice ne razumejo. — Jakobčanka: Čuj, Neža, tega Ti pa skoraj ne morem verjeti, ko pa je pri nas na Slovenskem toliko učiteljic; saj se bere, da jih preveč za učiteljice študira, namesto da bi delale in gospodinjele. — Jareninčanka: Pa je le resnica in ljudje pravijo, da je ta nesreča za našo deco prišla sem zavoljo neke visoke osebe. Glej, Mima, naučili se otroci ne morejo ničesar, potem pa bomo zopet me »neumne« kmetske matere krive, če otroci ne bodo nič vedeli. — Jakobčanka: Čuj, Neža, sedaj mi pa povej, kaj pa potem delajo Vaši močje, saj jih imate dovolj še prav imenitnih; pri nas pri Sv. Jakobu še kaj takega ne bi bilo mogoče. Kolikor vem, so sedaj višji šolski gospodje v Mariboru sami strogi in pravični močje, ki nas kmetsko ljudstvo radi imajo; tje je treba iti, jim te reči povedati in poprositi za red in pravico, pa bo. — Jareninčanka: Saj res drugo ne bode pomagalo, bomo poskusili na ta način doseči spremembo teh neznoznih razmer. — Potem sta se ženski še pogovarjali z žalostnim sremom o — pa je boljše, da ne povem tega, ker vem, da bi ne hoteli natisniti, samo eno bi morebiti bilo dobro, da bi Vi, g. urednik, višje šolske gospode opozorili na nošo in obleko različnih učiteljic. Kmet-sko ljudstvo bi v nebesa povzdigovalo onega, kateri bi n. pr. predpisal učiteljicam sploh, kako se je treba oblačiti, če hočejo veljati za vzgojiteljice kmetskih otrok.

Stranice pri Konjicah. Dobili smo dva nova bronasta zvonova, ki se prav lepo vjemata z malim še ostalim starim zvonom. Blagoslovil jih je mil. g. arhidijakon iz Konjic. Zahvaljujemo se tudi vlč. g. našemu dušnemu pastirju, ki se je veliko trudil za dobavo in za lep izid blagoslavljanja. Blagoslovitev se je vršila z godbo in streljanjem iz topičev. Zahvalimo se tudi pevskemu zboru, ki se je prav dobro držal. Prišlo je tudi veliko ljudstva iz sosednih župnij in to je bilo tudi dobro za naše gostilničarje, ker so rade volje vsakemu dobro postregli in z mirnim potom šli vsak na svoj dom. Zvonove že imamo, kakor smo si želeli, sedaj še moramo orgle popraviti, ker nam je vojna piščalke vzela. Imamo upanje, da bo tudi to šlo, seve bolj polagoma, ker je sedanjí čas bolj slab za denar, a šlo bo.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Osnovna šola na Gornji Ponikvi praznuje v nedeljo, dne 16. t. m., 50letnico obstoja osnovne šole in 25letnico novega šolskega poslopja po sledečem redu: 1. Dopoldne ob pol 10. uri sv. maša za pokojno učiteljstvo in šolarje, katero daruje vlč. g. dekan msgr. Rottner iz Škal. 2. Po sv. maši slovesnost pred šolskim poslopjem. 3. Poklonitev venca šolske mladine na spomenik padlih vojakov, bivših šolarjev. 4. Popoldan ob pol 3. uri šolarska igra »Čudežne gosli« s petjem in deklamacijami. Pri slovesnosti svira rudniška godba iz Griž. Za toplin in mrzla jedila bo poskrbljeno. K obilni udeležbi vabita — šolsko upraviteljstvo in krajevni šolski odbor na Gornji Ponikvi.

Št. Ilj pod Turjakom. Dne 8. t. m. smo spremili k večnemu počitku Valentina Urbanceljna, p. d. Črnjaka, posestnika v Dovžah, katerega je Bog po kratki mučni bolezni poklical k sebi. Bil je oče 11 otrokom, katere je vse lepo krščansko odgojil. Odbornik tukajšnje posojilnice, odkar se je ustanovila. Večletni občinski odbornik in cerkveni ključar sv. Urha 20 let, kjer je tudi največja njegova zasluga, da so dobili nove zvonove, ki so mu zapeli žalostinko na njegovih zadnjih poti. Značaj njegov je bil jeklen, neomajen. Ob volitvah vedno odločen naš pristaš in ne omahljivec, katerih je toliko žalibog med možmi. Odkar je postal gospodar, je bil vedno naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Može šentiljski Posnemajmo rajnega Črnjaka v njegovem značaju ter bodimo povsod kot može-značaji

na svojem mestu. Družini Črnjakovi naše sožalje, rajnemu pa svetila večna luč!

Misljinje. Pobegnil je od svojega mojstra 14leten močan fant Leopold Bernik. Oblečen je v temnorjavo štofasto obleko, kratke hlače, zelen sviter n je brez pokrivala. S seboj nosi »Domovinski list« in šolsko odpustnico iz Škof-jeloke. Prosimo, da se nam javi, kjer se nahaja, da pride-mo po njega. Plačniki za kako prehrano ali izdano mu go-tovino pa nismo nikomur in pod nobenim pogojem, prosim-o, da se ga ne podpira, ker ne bomo vračali kake odškod-nine, če napravi kje kako nepravilnost. — A. F. Iršič, Misljinje.

Novaštitka pri Gornjemgradu. V Beogradu je pred ted-nom umrl g. Ivan Kele, nadučitelj v pokoju. Imenovani je nad 30 let služboval v naši župniji kot šolski vodja. Večina Novostičanov je k njemu hodila v šolo. Ko je on prišel k nam, je bila šola nastanjena še v mežnariji, ker je pa isto potres leta 1895 zelo poškodoval, se je pa potem postavila nova šola, katera se je pozneje še za eno nadstropje dvig-nila, tako da je danes res lepa stavba. Da se je ravno vsled Kelčevega prizadevanja postavila in uredila nova šola, so mu mnogi svojčas zamerili, a danes mu pa moramo zato biti hvaležni. Bil je častni občan tukajšnje občine, dolgo-leten občinski tajnik, zadnja leta vojne pa občinski gerent. Človekoljuben in blagega značaja n v šoli rad rabil palice; a če jo je rabil, je bila pa njegova roka navadno precej težka, o tem se je pisec teh vrstic sam prepričal. Politično sicer ni bil naš pristaš, pa če je »Slovenski Gospodar« svoj čas večkrat kaj pisal o njem, se ga naj pa še sedaj spomni. Za vso njegovo skrb in ves njegov trud, k ga je imel z na-mi, svojimi bivšimi učenci, naj mu Bog poplača s plačilom v nebesih. A mi mu pa ohranimo blag spomin!

Šmartno pri Saleku. Kruta smrt je po dolgi, mučni bo-lezni ugrabila ljubečemu možu Alojziju Oštrj pu. Pavlu v Gor. Saleku skrbno gospodinjo, šesterim neposkrbljenim otrokom pa dobro mater Nežo v 42. letu življenja. Zadnjo ne-deljo je bila ob obilni udeležbi položena k večnemu počitku. Naj počiva v miru! Zavednemu somišljeniku in dolgolet-nemu naročniku našega lista naše iskreno sožalje!

Dramlje. Kakor običajno vsako leto, bode tudi letos v nedeljo, 23. t. m. na prijaznem gričku, sredi vinskih goric pri cerkvi sv. Uršule romarski shod. Slovesno sv. opravilo se vrši jutraj ob 7. uri, drugo ob pol 11. uri. Častilci sv. Uršule od blizu in daleč prijazno vabljeni!

Šmarje pri Jelšah. Razno. Okrajni zastop je kupil od g. Pusteka hišo na Glavnem trgu, kjer se nahaja okrajno gla-varstvo. Prostore za trgovino hoče predelati za zborovalnico prihodnje srezke skupščine. — Umrl je bivši orožnik in dolgoletni nočni čuvaj Jakob Vesenjak v starosti 78 let. Bil je dober, krščanski mož, poseben prijatelj duhovnikov. Blag mu spomin! — Naveličal pa se je zemskega življenja Ožbalt Grabler, posestnik na Vrhu. V starosti 61 let se je na podu obesil. Vzrok samomora ni znan. Pokopan je bil brez cerkve-nih obredov. — Tukajšnji zdravnik dr. Lorgjer je imel prav dobro uspeha predavanja o jetiki, dvakrat v Katoliškem do-mu, enkrat pa v šoli in v gostilni Habjan. Svoja predavanja je pojasnil s številnimi skioptičnimi slikami, ki so živo po-kazale grozno razdejanje te zavratne morilke, ki ga vrši v človeškem organizmu. Poslušalci so bili gospodu zdravniku hvaležni za njegov obilni trud in si želijo še večkratna slična predavanja. Da bi ljudje le tudi upoštevali in izpolnjevali zdravnikove nasvete!

VOZNI RED

veljaven od 1. oktobra 1927 se dobi v
prodajalnah TISKARNE SV. CIRILA
v Mariboru. Cena za komad Din 2.—

DRUŽINSKA PRATIKA za leto 1928

s podobo Sv. Dru-
žine je že izšla ter
se dobiva po vseh
večjih naših trgo-
vinah, papirja itd.
Segajte le
po naši!!

SUKNO, kakor vse
drugo zimsko in letno manufakturno
blago, kupite najceneje
pri „Solncu“
Oglejte se pred nakupom veliko za-
logo, in prepričali se boste, da je blago
trpežno in cena nizka. Za obilen obisk
se priporoča
ALOJZIJ DROFENIK
Celje. Glavni trg 9

Zanimivosti.

Živ zgorel. V osiješki mlekarni se je zgodila težka ne-sreča. 28 letni delavec Josip Andrej, ki je bil zaposlen v mle-karni, je hotel zakuriti veliko peč. Ker so bila drva vlažna in niso hotela goreti, je Andrej vzel velik vrč petroleja ter hotel ž njim politi drva. Petrolej se je zapalil in nastala je eksplo-zija. Andrej se je zgredil na tla in goreči petrolej se je zlił nanj. V pravem pomenu besede je živ zgorel.

NAJVEČJA MENJALNICA

Vsakovrstnega žita fižola i. t. d. in zaloga moke mlina „Čakovec“. Zaloga soli.

GLEDAJTE NA FIRMO

FRANC GROBELŠEK

MARIBOR, Aleksandrova cesta 57-57a

DOL

obvezo in spregledajte vendar enkrat, da je samo Vaš dobiček, ako še danes kupite dopisnico za 50 para in pišite takoj

po vzorce od sukna in kamgarna za moške obleke, razne volne za damske obleke, belega in pisanega platna, cefirja, barhenta, flanela in sploh

vse manufakture na veletrgovino R. STERMECKI,

CELJE, št. 24, kjer je izbira velikanska, kvaliteta izborna in cene čudovito nizke. Naročila čez 500 Din pošlino prosto.

232

Vsak dober kmetovalec kupi danes samo

CENTAURJEV TRAKTOR

ker stane s plugom vred samo 30.000 Din in se dobi iz Zagreba oziroma iz Osijeka ali Maribora in ker se ž njim pri navadni in lahki uporabi napravi vsa v poljedelstvu spadajoča dela. CENTAUR TRAKTOR orje, vlačí, valjari, seje, obseka, kosi, mlati in vleče ter se lahko uporabi za pogon pri vsakem stroju, ki se uporablja v poljedelstvu. CENTAUR TRAKTOR je pripraven tudi za vinorejstvo. Z detajliranimi ponudbami je radevolje na razpolago poljedelstvu A. G. BUDAPEST, [Alkotmany utca 25]

1375

Minoritski samostan v Ptuju ima na prodaj 30 (trideset) m² hrastovine na prostoru pri Novi Cerkvi v Halozah, čisto ob javni cesti, ter 1000 (en tisoč) m² bukvine na štoru v Stanošini in Sedlačku pri stezi. Za informacije na licu mesta se je obrniti na minoritskega logarja g. Ign. Sakelska na Gorkovi Stanošina (p. Podlehnik). 1333

Preklic!

Podpisani Karl Grlinger, major v p. in posestnik v St. Ilju v Slov. gor., preklicujem, kar sem govoril o g. Francu Ehrlich in njegovi obitelji, posestniku v St. Ilju v Slov. gor. Vse moje opravljanje napram njemu in njegovi družini je bilo strogo izmišljeno ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Grlinger. 1368

Izjava.

Podpisani obžalujem in preklicujem neresnične in žaljive besede, katere sem govoril 18. 9. t. l. v gostilni Friškovec v G. Dolici o Leopoldu Smoker, p. d. Gašparju v Dolici, in ga zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. 1361

Aleksi Borovnik, p. d. Pušnik, v Kozjaku.

ANTON FAZARINC
Celje. 1363

Pozor! Čevlji, samo ročno delo

iz najboljšega blaga, moški in ženski visoki boks 220 D, moški in ženski nizki in otroci po najnižjih cenah kupite pri Franc Neubauer, čevljar, Maribor, G. Gosposka ul. 33. 1387

Gonilni jermeni, najboljše kakovosti, že strojno pretegnjeni, za mlino, žage, mlatilnice, tovarne itd., kakor tudi šivalni in vezalni jermeni v zalogi pri Ivanu Kravos, Aleksandrova c. 13. Zahtevajte ponube. 1136

Sadno drevje v najboljših vrstah, predvsem bobovec, Baumova reneta, Damazonov in boskopski kosmač, landsberška reneta, kanadka, šampanjska reneta itd., več vrst mošnih hrušek, večja izbira žlahtnih hrušek, sliv, breskev itd. Drevje prva vrste po D 1250 komad, nekaj slabše drevje veliko ceneje. Pišite po cenik na drevesnice I. Dolinšek, St. Pavel v Sav. dolini. 1384

Sprejemem takoj kovaškega vajenca. Ivan Steblovnik, kovač, Smartno ob Paki. 1370

Kilni pasovi (Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, gumi nogavice za krčne žile, bergle, trebušne obveze proti različnim boleznim, umetne roke in noge, različne aparate proti telesnim poškodbam, suspenzorije, podlage za ploske noge itd. izdeluje od navadne do najfinejše vrste strogo solidno in trpežno, po najnižjih cenah

IVAN FRIC, bandažist in rokavičar,
Celje, Slomškov trg 4 (za faro cerkvijo).

975

R. Savnik

modna in galanterijska trgovina
Celje, Aleksandrova 4

nudi vsakovrstno blago, kakor n. pr.: moško in žensko perilo, nogavice, rokavice, otroške obleke iz finejšega štofa, dežne plašče ter dežnike, pletenine, klobuke, kape, vse vrste robce itd. po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna. 1764

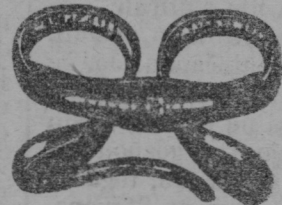
Vaš denar naložite najbolj varno in dobičkanosno v POSOJILNICI V VOJNIKU

r. z. z. n. z.

ki Vam obrestuje proste vloge po 6% in vezane po dogovoru. Retni in invalidni davek plačuje posojilnica iz lastnega. 600

Točna in solidna postrežba!

Ustan. 1909.

Kilne pase

trebušne obveze, proti visečemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijske nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, bergle, podlage za ploske noge, suspenzorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana trdka

Franc Podgoršek, bandažist, Maribor
Slovenska ulica 7. 154

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri

OKRAJNI POSOJILNICI V LJUTOMERU

r. z. z. n. z.

ki obrestuje hranilne vloge najboljše.

Tekoči računi.

Posojilo na poroštvo, zastavo in vknjižbe.

Urađuje za stranke vsak delavnik od 8. do 59. 12. ure.

Južno-štajerska hranilnica Celje

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1880 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama. Za varnost vlog jamčijo okraj: Gornji Grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj, Vransko in rezervni sklad. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Poštne položnice na razpolago. 82

LOVCI, POZOR!

Znameniti Hirtenberški nabojl in hilze se dobe pri tvrdki ČUTIĆ, MARIBOR, Slovenska ul. 18

Pohištvo, posteljina, preproge, linoleum, zastori, vložki, ma-pohištvena tkanina (blago), gradl za matrace, vse po zelo niskih cenah pri

KARL PREIS

zaloga pohištva združenih mizarških mojstrov. 1392

Maribor, Gosposka ulica 20.

Ilustrirane cenike gratis.

IZŠLA JE

BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,
ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obratjan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA TRAFIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri 1365

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12

Mesečno varovalo „LUPA“

po zak. zaščit. z jamčeno nepropustnostjo, je za sedanje modo neobhodno potrebno, ker pri sedenju, športu in ple-su damske obveze same po sebi niso dobre, ker večkrat pokvarijo perilo in obleko. Varovalo »Lupa« je izgotovljeno iz materiala, ki se lahko pere in se lahko tudi prekuha. Težko je 30 gramov, ne raztrga se, ovaruje in prihrani obleko in s tem zagotavlja pomirjajoči in sigurne občutek. Na razpolago so zahvale. »Lupa« bo mesečne hlačice z njihovimi mnogimi slabimi stranmi (neprikladne, nezdrave, drage) popolnoma izrinila. Cena 75 Din. Mesečna obveza »Feminasal« je najdovršenejša, najbolj zdrava in radi dolgoletne trajnosti na tem polju. Stane 125 Din. — Razpošilja se po povzetju. Naročila je nasloviti na »Aurora« d. d., Sremska Kamenica broj 41. 1373

Posestvo v izmeri 4 in pol orala, zidano hišo in gospodarskim poslopjem, sredi vasi Sv. Martin pri Vurbergu, vse v najboljšem stanju, se prodaja. Vprašati pri Mariji Toplak, posest. istotam. 1322

KMETJE! Najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja I. Hochmüller, Maribor, Pod mostom 7, desni breg Drave. Dobijo se po cení dobri otrobi in prga. Kupujem in zamenjam tudi orehe. 1358

Posestvo v izmeri 4 in pol orala, zidano hišo in gospodarskim poslopjem, sredi vasi Sv. Martin pri Vurbergu, vse v najboljšem stanju, se prodaja. Vprašati pri Mariji Toplak, posest. istotam. 1322

Prazne sode od masti, zelo pri-pravne za vlaganje kislega zelja in prazne zaboje vsake velikosti, zlasti pripravne za transport sadja, prodaja zelo poceni: Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, Rotovski trg 2. 1393

Kupim posestvo za 15.000 Din, ki lahko ena oseba tam ostane. Naslov v upravi lista. 1322

Lepo posestvo na prodaj, lepe njive, sadonik, vinogradi in gozd ter travnik. Poslopja v dobrem stanju v izmeri 11 orolov. Več se izve pri Janezu Rajšp, poestniku v Zikarčih, pošta Sv. Barbara nižje Maribora. 1389

Lepo posestvo, eno uro od Maribora, 18 orolov, se prodaja. Naslov v upravi. 1326

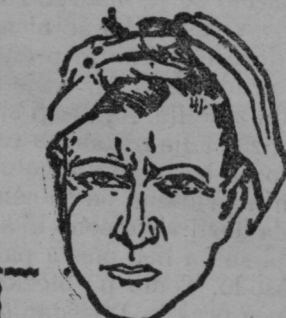
Kravo, mlado 3 do 5 let staro, le dobro dojnice, brejo ali na novi doji, kupim takoj. V ponudbi naj se navede teža. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista.

Lepo posestvo, eno uro od Maribora, 18 orolov, se prodaja. Naslov v upravi. 1326

Kravo, mlado 3 do 5 let staro, le dobro dojnice, brejo ali na novi doji, kupim takoj. V ponudbi naj se navede teža. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista.

Kravo, mlado 3 do 5 let staro, le dobro dojnice, brejo ali na novi doji, kupim takoj. V ponudbi naj se navede teža. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista.

Kravo, mlado 3 do 5 let staro, le dobro dojnice, brejo ali na novi doji, kupim takoj. V ponudbi naj se navede teža. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista.

Bolni živci!

Časopisne kronike pri-nášajo vsak dan cele rubrike o samomorih, in čitatelj, ki jim sledi, prihaja do zaključka, da je vzrok vseh teh dejanj večinoma razkrojenost živcev. Zdravniki vsega sveta streme za tem, da odstranijo to bolno stanje, ker je bolne živce mogoče ozdraviti.

Kolikor dni je v letu, to-žive te bolniki v misli, ka-liko noči brez spanja pre-ko bi se mogli rešiti te bo-lezni. Raznovrstne boleči-ne v glavi, šumenje v uše-sih, nepoznane vizije pred očmi, želodčni krči in po-dobno jim onemogoča delo. Ti pojavi so jasno obilježje bolnih, napetih živcev. Po-vojni ljudje so žal zelo do-ber material za živčne bo-lezni in posledica tega so množice pacientov in kan-didatov za samomorilce. V borbi za zdrave živce in da se preskrbi zdrava ge-neracija, vidimo na prvem mestu originalno sredstvo za zdravljenje »KOLA-LE-CITHIN«.

Mnogi podatki dokazuje-jo, da Kola-Lecithin pre-senetljivo deluje, oživlja rdeča krvna telesa, vzdr-žuje ljudi v njihovi mlado-sti in svežosti. O delovanju tega sredsta se more vsa-kdo prepričati, samo pogu-ma ne sme izgubiti.

Spodaj navedena tt. poš-lje vsakomur, kdor pošlje svoj naslov

popolnoma brezplačno malo poskusno škatlico Kola-Lecithina in tozadev-no vrlo poučno brošuro. To je napisal specialista, ki se je moral sam s svo-imi živci boriti in je vsa-kemu bolniku na živcih dober kašipot.

Zahtevajte takoj malo, brezplačno poskušajo.

Ernst Pasternack,
Berlin, S. O.

Michaelkirchpl. Nr. 13. Abt. 769

KAJENJE JE STRUP!

Vsakdo se more igrati odvaditi zdravju škodljivemu kadenju z **DR. RASCHER-JEVIM, PUTSCH TABLETAMI.** 1 zavoji Din 30 in poština, popolna kura od 5 zavojev Din 145. **RAZPOŠILJA T. T. „AURORA“, SREMSKA KAMENICA BR. 41.** (Dobiva se tudi večinoma v lekarnah in drogerijah.) 1374

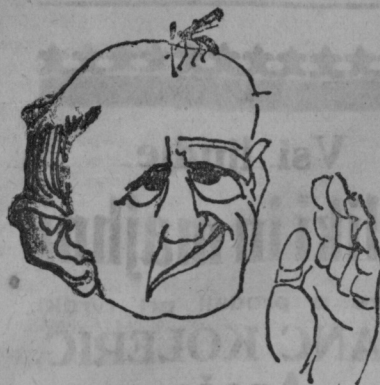
Prazne sode od masti, zelo pri-pravne za vlaganje kislega zelja in prazne zaboje vsake velikosti, zlasti pripravne za transport sadja, prodaja zelo poceni: Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, Rotovski trg 2. 1393

Kupim posestvo za 15.000 Din, ki lahko ena oseba tam ostane. Naslov v upravi lista. 1322

Lepo posestvo na prodaj, lepe njive, sadonik, vinogradi in gozd ter travnik. Poslopja v dobrem stanju v izmeri 11 orolov. Več se izve pri Janezu Rajšp, poestniku v Zikarčih, pošta Sv. Barbara nižje Maribora. 1389

Lepo posestvo, eno uro od Maribora, 18 orolov, se prodaja. Naslov v upravi. 1326

Kravo, mlado 3 do 5 let staro, le dobro dojnice, brejo ali na novi doji, kupim takoj. V ponudbi naj se navede teža. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista.

Saljiva pošta

Mnogi so v zadregi za razglednice pri saljivi pošti, ki je stalna točka raznih veselje, ker ne vedo, da se dobi 100 listov saljive pošte za 10 D v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ravno tam se dobi tudi vse druge potrebščine za okrasitev in razsvetlitev veseljenih prostorov. Papir za vse izdelke papirne konfekcije kupujte le v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Obraznava zoper veliko roparsko tolpo v Varaždinu. Te dni se je pričel v Varaždinu proces zoper tam splošno znanega roparskega poglavarja Iva Balažiča in njegovo tolpo. Vseh obtožencev je 35. K obraznavi je pozvanih okoli 100 prič. Ker je sodna dvorana za tak proces premajhna, se vrši obraznava v mestni telovadnici. Obraznava, za katero vlada veliko zanimanje, bo trajala 10—12 dni. Predzgodovina je sledeča: Slično kot Jovo Čaruga, je operiral Balažič že dve leti in pol z dobro organizirano tolpo. Imel je številne prijatelje, ki so ga ščitili pred preganjanjem oblasti. Na ta način je lahko nemoteno ropal in plenil, dokler ni padel končno vendarle orožnikom v roke. Vsega skupaj očita obtožnica Balažiču okoli 50 roparskih napadov, umorov in tatvin. Balažič je bil pri zaslišanju zelo miren in priznava zločine. Izpovedal je, da je imel sedem bratov ter da ga je prisililo postopanje njegove matere, da je postal že v mladih letih nepridiprav. Prvo tatvino je izvršil l. 1919. Ker je bil radi te tatvine obsojen na tri leta ječe ter vsled tega ni mogel več postati pošten človek, je postal »tat po poklicu«. Kradel je vse, kar mu je prišlo pod roko. Plen je delil s svojimi tovariši.

Medvedka v zdravilišču. V zdravilišču Kasindol v Bosni je zavladal v pondeljek velik strah. Ko so bolniki ravno zajtrkovali in šli v paviljone, da bi se solnčili, se je pojavila pri ženskem paviljonu medvedka s štirimi mladiči. Med bolniki je nastala velika preplašenost. Vsi so pustili svoja ležišča in pričeli bežati v sobe. Nekateri so pričeli delati barikade. Medvedka z mladiči pa se je mirno sprehajala po potih, nasutih s peskom, in začudeno gledala preplašene ljudi. Bolniki so skozi okna motrili promenado medvedke. Upravitelj zdravilišča je vedel, da je v sarajevski oblasti prepovedano ubijati medvede in je celo zavezo prijavil okrajnemu glavarju. Ta je ukazal neki orožniški patrulji, da medvedko prežene, kar se je tudi zgodilo. Medvedka z mladiči je bila pregnana proti Jakorini, odkoder je najbrže zbežala radi vojaških manevrov, ki so se tam tiste dni vršili.

Koliko je vredna ena solza? Nemogoče bi bilo, izračunati, koliko je pravzaprav vredna ena solza in ta seveda iz ženskega oka. Vrednost ženske solze nam naj pojasni tale slučaj, ki se je dogodil v dobi svetovne vojne na Francoskem. Zadnja vojna leta so pomagali Francozom tudi Amerikanci z redno vojsko ter dobrovoljci. Na Francosko je prišlo 30.000 ameriških dobrovoljcev. Eden od teh je videl po noči francosko krasotico in se takoj zaročil z njo. Ker pa niso Francozi že od nekdaj prav verjeli Amerikancem, je obiskala kot drugo jutro po tej zaroki zaročenka Amerikanca žlahta presrečne francoske poročenke, in mu povedala, da se strinja popolnoma z zaroko. Ubogi Amerikanec je videl, da je njemu v zakon namenjena francoska krasotica po dnevu čisto drugega obraza nego je bila v noči. Najboljše, si je mislil, da ne bom prisiljen se poročiti, ako pobegnem nazaj v Ameriko, in je to tudi storil.

V Rožno dolino nazaj!

Zagibala se je serafinskega jutra dolina rož, naodela se s svečanostjo, kot se nikoli po Reharjevi primiciji. Zamolil je 4. oktobra najslavnejše svoje kipeco jutranjo molitev tihi dol, od Stvarnika med Celje in Vojnik z rahlo roko zasajen pa z rožami naravnimi in npravnimi vpleten. Zaživela je tega dne marljiva dolinica življenje neupihanega mravljišča, kjer je solnčnega oktobra še vse na nogah, da se deloma povesele svojega to- in večletnega gradbenega, z uspehi venčanega truda, deloma da še kupiči prehranjevalnico za zimsko delanecmožnost. Praznični delopust je bil ta delavnik dobrim Rožnodolincem, ki jim pospravljeno, zdaj bujno setveno ravnico prerezavajo v neenakih razdaljah nalahne uspenjave, ponositi holmi, kot bi bili varnostni po dnevni pregledniki in ponočni stražniki, vsi vabljeni kot so potrebne in mikavne nekatere debelejšje jagode na nizu rožnega venca.

Zazibal se je tega nepozabnega dne rožat svet v božanskim občutju. Srečen dol, ki ga boža dan na dan, leto za letom mir in zadovoljnost. Ta dol ni razstava človeškega zla. Ni tu dom neukrotljivih strasti, bolne in mrtve vere, strtega upanja, pohojne krščanske ljubezni. Teh domov ne plitvi sosedska ujedljivost, ne občinska nagajivost. Tu se ne šopiri politična sovražnost, tu ne mesari volivna bojnost. Srečni, trikrat srečni Cerkve in Slovenije stebri, ki vas vodi jo katoliška načela, vas vse — volice in izvoljence! Če ne prej, pa na dan vseh dni, na dan splošnega izplačevanja vam bo razodeto, da ste ravnali prav. Takih ovčic pastir bi želel biti i jaz....

Zacvetela je letos še enkrat Rožna dolina in vsa razcvetela. Razcvetelo je šmartno v tisti lepi sflori, ki jo je prahrnila Kraljica venca rožnega zase in za štiri srebrnomašnika; domačega župnika g. Franca Ozvatič, kojemu se je pridružil Franc Močnik od Sv. Stefana, Martin Petelinšek iz Maribora, Alojzij Zámuda iz Črešnjevca. Cerkveni in izven-cerkveni prireditvi je veljala zadnja roža, srebrnomašnikom na prsi se je pripel zadnji cvet. Izpod slavoletka z napisom »Naj cvetja, solnca nežni kras — kot danes — vedno vodi vas!« je med zelenjem in cvetjem korakala dolga procesija v svetišče, v bajnih odbleskih in bojah dehteče. Bodil Saj je dohotno nebo tudi petkratpet pomladi na jubileante livalo solnca veselja in miru, sipalo cvetja sreče, solnca in cvetke seveda, pomešane enredkokrat s sencami trpkih prevar in neuspehov, pomešane z pelinom krivic in nepokoja. Pač res: solnca in sence, smeh in jok vseposod, v vseh časih.

Zapela je vesela dolina. Pelo je vse, mlado in staro, pelo ves božji dan, v pozno noč. Lepo si pevala »Mala pevka« na

Prevarani Francozi so sedaj preklinjali, uboga zaročenka je jokala. Končno so se odločili vsi, da bodo Amerikanca tožili in so najeli posebnega odvetnika. Ta advokat je naperil tožbo proti pobeglemu Amerikancu in zahteval za jok prevarane Francozinje 1 milijon dolarjev odškodnine. Po tem vzgledu je izprevideti, koliko da je približno vredna solza ene prekanjene devojčice. Ženske solze so torej v gotovih slučajih dražje nego najbolj dragoceni — žlahtni kamni.

Žalostna usoda dvojčkov. Pri mnogih divjih narodih smatrajo dvojčke za veliko nesrečo. V Loango ob afriški zahodni obali smatrajo dvojčke kot posebno jezo bogov in da jih vsaj nekoliko pomirijo, jim darujejo poleg rojenih dvojčkov tudi mater. Dvojčke takoj po rojstvu umorijo, mater pa prisilijo, da izvrši samomor. Ako pa se temu upre, je preženejo v divjino, kjer ni človeškega bitja. V Old Calabar (Južna Nigerija) so dvojčki nekaj groznega in mati sama stremi, da jih čimprej konča. Običaj v onih krajih je, da novorojena bitja polože v vrh ter izpostavijo v gozd divjim zverem. Ravno tako smatrajo Apono-zamorci rojstvo dvojčkov kot predznak nezgode. Ti jih sicer ne umore, pač pa prisilijo mater, da se umakne z njima v samotno koč, ter ne sme več priti v stik z drugimi člani družine. Tudi sami skrbijo za to, da se ne podajo v bližino, kjer prebivajo prognanci. Šele po preteku šestih let smejo zopet z materjo vred med svoje, ker šele po tolikem času je »jeza« bogov ponehala. Vazaromo-zamorci pa prodajajo dvojčke, ali pa jih izpostavijo v gozdu. Malalaki pa enega izmed obeh žrtvujejo morskim psom. Ravno obratno pa je ob Zg. Nilu, kjer pozdravijo dvojčke kot posebno srečo in naklonjenost bogov ter imajo pri tem svoje svečane pojedine in godbo. V deželi Fetu obdrže oba novorojenca, ako sta enakega spola, drugače pa enega umore. — Tudi v Ameriki so imeli čudne nazore glede dvojčkov. Guayana Indijanci smatrajo dvojčke kot veliko sramoto in tako nesrečna mati dostikrat enega izmed obeh umori, da se tako odtegne zasmovanju. Pri peruanskih Antis Indijancih je običaj, da zadnje rojenega dvojčka živega pokopljejo. V Novi Holandski (Avstralija) tudi enega izmed dvojčkov žrtvujejo in sicer dečka, ako sta različnega spola. Pri starih Mehikancih je bil običaj, da so takoj po rojstvu enega izmed obeh žrtvovali bogovom, ker so bili mnenja, da bode, ako ostaneta oba pri življenju, eden izmed njiju pomoril starše, kadar doraste.

Ruska vas brez moških. V okolici Nove Ladoge v Rusiji je vas, na katero so postale oblasti posebno pozorne, ker je naseljena vas s samimi ženami, ki so udove. Odrejena posebna komisija je dognala, da so bili vsi moški tega sela pobiti. Voditeljica tega razbojniškega pokreta je kmetica Solija Sarafin, ena najbolj zlobnih žensk na celem svetu. Sarafinova je bila omožena trikrat. Prva dva moža je zastrupila, tretjega je sunila v vodo, da je utonil. Ko je spravila s sveta svojega tretjega ter zadnjega moža, je začela nagovarjati svoje sosedo, naj se iznebijo svojih mož na razbojniški način. In res, te divjaške ženske so začele prirejati večerne zabave, na katere so vabile svoje možje. Ko so se ruski in alkoholu udani možje upijani, so jih še zvalile v klet in jih tamkaj enostavno pobile na smrt. To pobijanje lastnih mož se je začelo po vojni. Možje so se vračali z raznih front in hoteli prevzeti nazaj posestva kot gospodarji, a temu so se uprle njih zlodijeve žene. Zgoraj omenjena Sarafina je pobila sama 30 mož. Ni je stalo mnogo truda, da je pregovorila druge žene za ta krvavi in nečloveški posel, ker ruske žene trpe mnogo od strani svojih mož, ki jih pretepujejo. V celem je bilo ubitih v vasi 580 mož. Nečloveške žene so pustile pri življenju svoje sinove in sklenile, da bodo živele do smrti kot vdove, a so jih sedaj oblasti vtaknile pod ključ.

odru v popoldanski predstavi. Zenica, za mano sedeča, od let in trudov upognjena, mi je med igrokazom pošepetala: »Gospod, jokala bi in pela, pela in jokala cel dan...« Odgovor: »Jaz šele!« — Lepo ste peli, pevci, na predvečer pod okni, še lepše na odru, najlepše pa v cerkvi! Le urite se pa vedrite z dostojnim petjem srca svoja in druga!

Zaigral je šmartinski dol. Vojniške godbe glasbila in svirala so odmevala daleč čez vinograde, oratne, gajeve griče. Še kaj? Zagrmeli so topi in s svojim dvadnevni gromom poveljevali redko slavnost ter odjekali v veliki dalji sosednih krajin.

Ko sem vse to gledal, vse to poslušal, vse to urno v predale srca shranjeval, zraven pa Previdnost zahvaljeval in prosil, da zjekleni moje nadaljne sklepe in načrte, nisem nič več mislil, da sem že jesenskih krizantem vrtnar, da sem že srebrnolasi romar, potnik skoro ob kraju svojih stez; ampak zasanjal sem, da sem še enkrat muropoljski primicijant, še enkrat najsrečnejši človek na svetu. O Bog moj, zazdelo se mi je zdaj tretjokrat v petindvajset letih, da ne čutim nič več kričnega nesoglasja svoje nizke, grešne narave — v visoki pesmi vzvišenega duhovniškega poklica. Ustvarilo se mi je kopnenje psalmistovo: Kdo mi da peruti, kot so golobje, da odletim daleč, na visoko, in se tam odpokojim na veke... In na vprašanje, kako bo Rožni dolini opisana današnja stran računske božje knjige, sem si odgovarjal: Brez dvoma — povoljno.

V mesečini nas je sojubilante avtomobil bliskoma ponesel proti Celju. Prehitro smo imeli za seboj blaženi in blažili pragi Rožne doline. Ko so iz daljave zasiniile celjske luči, je bilo videti, kakor bi se še nočno nebo nam na ljubo predstavilo za kratki čas na zemljo. — Žal, da se pri človeku še tako globoki utisi le prehitro izgubljajo. O rožnodolskih to ne velja. Tokrat mi ni misel pobijala misel kakor gostokrat, kadar kje odidem, kadar dobljene utise razvrščam in ocenjujem, a do jasne razsodbe ne pridem. Ne, ob vrnitvi na dom nam je vsem sojubilantom dozorel in iz globin srca pri-vrel samo en pravec: »Spomini na 4. oktobra 1927 mi ne iz-cveté do smrti, in ko bo le mogoče — v Rožno dolino nazaj!«

O tihi dol, kolikokrat in s kako mehkim čuvstvi mislim na te in bom mislil! Blagoslovjam te od daleč. Ogibaj se te elementov groza, ogibaj se te tujih zapeljivcev sovražna noga! Gorje mu, ki bi skrunil tvoje božje, tvoje narodne, tvoje gručne svetinje! Ti pa, tihi rožnati dol, ne odreka Kristusu-Kralju njegovih vladarskih pravic, ker v tem korenini in vršiči tvoja prava notranja sreča. Bog živi te!

Sojubilant.

Jama očakov. 40 km južno od Jeruzalema med Betlehemom in Beršebo stoji svetopisemsko mesto Hebron, znana romarska točka. Tam počivajo v jami Meorath-hamchpe očaki Abraham, Izak in Jakob z ženami, razen Jakobove žene Rahele, katere grob je ob betlehemijski cesti. Nad jamo se dviga Omarova mošeja, veliko muslimansko in židovsko svetišče. Arabci ne pustijo nikogar vanjo. Pred 600 leti so naredili malo odprtino v skali. Romarji vržejo vanjo molitve Abrahamu. Nekoč je dovolil sultan Abdul Hamid ameriškemu milijarderju, da obišče jamo. Amerikanec je prišel v Hebron. A turški vali (glavar) mu je rekel, da ga ne bo nihče spremljal vanjo, ker ima dovoljenje edino za svojo osebo. Razen tega je gosta opozoril, da ga bo zazidal, ker sme v jamo, nikjer pa ni napisano, da sme zopet ven. Amerikanec se je tedaj premislil. Šele sedaj so pričeli Angleži z razkopavanjem dolge vrste jam. Kosti niso našli, toda prva votlina je poslikana s freskami, delo nekega puščavnika Teofilakta iz V. stoletja po Kristusu.

Organistovske zadeve.

Odkrita beseda. Tajnik Društva organistov za marib. škofijo dobiva vedno pisma, v katerih organisti vprašujejo za razne nasvete. To je popolnoma v redu in prav. Vidi se, da zaupajo vodstvu društva. Tajnika to veseli in se počuti srečnega, ako more komu ustreči. Ni pa v redu in prav to, da veliko teh, ki iščejo pri tajništvu nasvetov, niso niti člani društva. Je to znamenje velike stanovske nezavednosti. Vsako delo čaka plačila. Tudi taki organisti naj bi se zavedali, da pokažejo svojo hvaležnost društvu s tem, da pristopijo kot člani in članarino v redu plačujejo. Mislimo, da ga pač ni organista, najsi ima še tako slabo plačo, da bi si ne mogel pritrpati teh par dinarčkov na mesec. Društveni odbor ima tudi veliko izdatkov. Brez teh ni nobenega društva. Dohodkov pa nima drugih, kakor članarino. Ako še te malo dobi, potem je odboru delo zelo oteženo. Pozivamo torej vse organiste, da vsak pristopi kot član in članarino redno plačuje. Organistom, kateri niso člani društva, se v naprej sploh ne bo več odgovarjalo. Ob enem se bode izključilo iz društva vse, kateri so članarino že dolgo dolžni. Vsak član se naj zaveda, da nima napram društvu le pravic, ampak tudi dolžnosti. Kdor hoče postati član društva, lahko to prijavi z dopisnico tajniku Francu Klančnik, organistu v Šmartnem ob Paki.

Organisti, čitajte! Tajništvo Društva organistov za mariborsko škofijo večkrat dobi od kakega organista vprašanje v kakšni zadevi, o kateri je ravno pred par dnevi bilo priobčeno poročilo v listu »Slovenski Gospodar«. Iz tega izprevidimo, da ne čitajo vsi organisti »Slovenskega Gospodarja«. In ravno v tem je velika napaka. Pozivali smo že vse organiste, naj pazno zasledujejo društvena poročila v »Slovenskem Gospodarju«. Na ta način je veliko lažje obvestiti vse, kakor vsakega posebej. Vsak organist naj torej stalno čita »Slovenskega Gospodarja« in si tozadevne važne številke shrani.

Pokojninsko zavarovanje organistov. Nekateri organisti so vprašali na tajništvo Društva organistov, kako da že čez pol leta ne dobiijo od Pokojninskega zavoda položnice za plačevanje mesečnih premij. Vzrok je ta, ker se je vršila prevedba nameščencev-zavarovancev v druge razrede. Po sedajni noveli bosta odpadla I. in II. razred. Pri tem je pa nevarnost, da bo veliko organistov od zavarovanja izključenih, ker imajo napovedane prenizke dohodke. Svoječasno smo že v listih opozarjali organiste, naj napovejo točno vse dohodke, ker je napačna napoved tudi pred oblastjo kaznjiva. Ako se v tem oziru, da je vsled prenizkih dohodkov izključen, godi kateremu članu našega društva krivica, naj se takoj obrne na tajništvo.

Zopet korak naprej!

Jako važno kemično sredstvo se je vpeljalo iz Nemčije, ki je bilo pri nas dosedaj še nepoznano, med tem ko se uporablja v inozemstvu že desetletja z izvrstnim uspehom.

Malenit-Basilit

je neka kemična tvarina, zmleti papirki podobno, 4—5% raztopljeno v vodi, najnovejšo in najboljše sredstvo za impregniranje vsakovrstnega lesa. Malenit se uporablja, kakor že omenjeno, povsod, kjer je les izpostavljen vlagi in neugodnim vremenskim vplivom in mora zarano strohneti.

V Nemčiji, na Nizozemskem, na Čehoslovaškem, v Avstriji vporablja Malenit z jako dobrim vspehom rudniki, železnice in slična velepodjetja. Neko rudniško podjetje Čehoslovaške poroča, da je z Malenitom napojen les iz let 1914—1915, to je do dne poročila leta 1923, v teku 9 let, še popolnoma zdrav, med tem, ko je bilo treba poprej vsako poldrugo leto ves les v rudniku radi popolne strohnitosti obnoviti. Prihranek je znašal tekom navedenih devet let 120.000 žk. K temu je še omeniti, da je bil les po devetih letih še popolnoma nepokvarjen in ostane v uporabi še leta in leta.

Postopanje z Malenitom je najpriprostejše in ne zahteva nikakih strojev, strokovnjakov ali sličnega, tako da se lahko posluži tega sredstva vsak priprost človek. Malenit je neškodljiv za človeka, živali in rastline, radi česar se lahko uporablja v vinogradih za trsne kole, vrtno stebre, plotove, duri in okna, zlasti za podnice v vlažnih lokalih, hlevih, kletih in drugod.

Hmeljarji, ki potrebujejo na sto in sto tisoč hmelovk, si bodo prihranili mnogo, če se bodo poslužili Malenita, ker bodo hmelovke dva- do trikrat dalj časa uporabne kot so bile do sedaj. — Isto je pri vinogradnikih. Trsno kolje je treba letno ostričiti, ker strohni oni del, ki se nahaja v zemlji, leto za letom, vsled česar je kolje v par letih neuporabno.

Sredstvo je bilo preizkušeno v kemičnem laboratoriju v Mariboru in je isto glasom analize št. 780-14 istotako priznalo kot gori omenjeno. Za Malenit se zanima že sedaj več velepodjetij in med temi vinarska in sadjarska šola v Mariboru.

Z Malenitom napojen les postane le nekoliko rumen, ne povzroča nikakega neprijetnega duha ali nesnage, kakor dosedanja sredstva ali karbolinej.

Zastopstvo Malenit-Basilit Maribor, Lajtersberg.

25 let!

V moji 25 letni praksi rabim z najboljšim uspehom Thürpil (tirpil), ki je zelo po ceni in izvrstno učinkuje. To sredstvo nas varuje vsake izgube telet vsled driske. G. H., poljedelski oskrbnik v U. O.

Thürpil se dobi pri živinozdravnikih in lekarnarjih.

CL. LAGEMAN, CHEM. FABRIK, AACHEN.

Zastopnik: »Lykos«, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 8.

1867

TVRDKA FRANC KSAV. KRAJNC, nasl. MARTIN GAJŠEK, MARIBOR, Glavni trg št. 1, praznuje letos oktobra

60 LETNICO

svojega obstoja. Ona je najstarejša mariborska trgovina z manufakturnim blagom. — Tekom dolgih let si je trdka vedno prizadevala, da postreže cenjenim odjemalcem z najboljšim blagom in solidnimi cenami. Vsled tega in radi realnega poslovanja v vsakem oziru si je pridobila trdka naklonjenost in zaupanje vseh slojev mariborskega in daljnega okoliškega prebivalstva. V proslavo tega redkega jubileja se je trdka odločila, da postreže cenjenemu občinstvu letos pri vsem blagu z izvanredno nizkimi cenami. Ne zamudite torej ugodne prilike ter oglašajte se prav mnogoštevilno v trgovini:

FRANC KSAV. KRAJNC, nasl. MARTIN GAJŠEK, GLAVNI TRG ŠT. 1

1927

MARTIN GAJŠEK, GLAVNI TRG ŠT. 1

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SEDAŠ SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država (razprodano).
2. Dr. Leopold Léonard: Jugoslovanski Piemont, Din 7.—
3. Dr. Leopold Léonard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda, Din 10.—
4. Moj stric in moj župnik, Din 4.—
5. G. J. Whyte Melville: Gladiatori, I. del, Din 8.—
6. — II. del, Din 10.—
7. H. G. Wells: Zgodba o nevidnem človeku, Din 7.—
8. B. Orczy: Dušica, I. del, Din 16.—
9. — II. del, Din 25.—, III. del Din 32.—
10. A. Conan Doyle: V libijski puščavi, Din 12.—
11. Arnold Bennett: Živ pokopan, Din 8.—
12. Ilmo Camelli: Izpovedi socialista, Din 16.—
13. E. R. Burroughs: Džungla, I. del, Din 18.—
14. — II. del, Din 14.—
15. Elza Lešnik: »Šumi, šumi Drava...«, Din 5.—
16. Matija Ljubša: Slovenske gorice, (razprodano).
17. Erckmann—Chatrian: Zgodbe napoleonskega vojaka, Din 12.—
18. Antonio Fogazzaro: Mali svet naših očetov, Din 28.—
19. Anton Kosi: Iz otroških ust, Din 8.—
20. Dr. J. Jeraj: Kadar rože cveto, Din 8.50.
21. J. F. Cooper: Zadnji Mohikanec, Din 11.—
22. Pavel Keller: Dom, Broš. Din 22.—, vez. Din 35.—
23. Gabriel Majcen: Kratka zgodovina Maribora, Din 20.—

Vsi ljudje

veliki in majhni

govore o prodaji pri trvdki

FRANC KOLERIC,

Apače

radi prezidave, ker dobo tamkaj po zelo nizkih cenah najboljše blago.

728

PLETENE JOPICE,

sveterje, kapice i.t.d. dobite najboljše in najcenejše tam kjer jih delajo doma, in to je V PLETARNI M. VEZJAK

MARIBOR, VETRINSKA ULICA 17 1247

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Cunje,

staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljše.

A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15.

Iščem stalne nabiralce 1025 in nakupovalce.

Krekova posojilnica v Mariboru

reg. zadr. z neomej. zav.

Meljska cesta 10 779

sprejema vloge po najugodnejših obrestih, vezane vloge obrestuje po dogovoru, posojila daje proti sigurnemu dvakratnemu osebnemu poročstvu in na knjižbo. Somišljeniki, nalagajmo svoje prihranke le v svojih hranilnicah, ki nam nudijo najboljšo varnost.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

poleg davkarije (poprej pri „Belem volu“), kjer je najbolj varno naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama

Posojila po najnižji obrestni meri

Sukno za birmance, ženine in neveste se dobi najceneje pri

I. TRPINU, MARIBOR

17 GLAVNI TRG 17

NA NOVO!

NA NOVO!

Na novo otvorena trgovina pletenin

Ženko Hribar

Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenih izdelkov, kot: nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst i. t. d. po dnevni konkurenčni ceni.

POSTREŽBA PRVOVRSTNA!

NA DEBELO

1050

NA DROBNO

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. o. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po

6%

na trimesečno odpoved po

8%

1165

Ustanovljena leta 1859

Klobučarna Lambert Chiba Celje, Kralja Petra cesta 14

Trgovina klobukov in klobučarskih izdelkov. Prevzema vsake vrste popravila po najnižji dnevni ceni! — Točna in solidna postrežba!

Za kvašenje pšenice PORZOL!

Če uporabljate PORZOL točno po navodilu, dosežete enolično, hitro kaljivost ter zdravo, bogato žetev brez snetjavosti.

Za kvašenje rži, ječmena in ovsu uporabljajte mo-kro sredstvo za kvašenje HIGOSAN!

PORZOL in HIGOSAN sta po francoskih, nizozemskih, danskih, avstrijskih, rumunskih, čeških in drugih javnih zavodih preizkušeni in priznani sredstvi. „Omenjeni sredstvi sta preizkušeni tudi na ogledni in kontrolni postaji v Topčiderju. Izdelovanje in razpečevanje PORZOLA in HIGOSANA je odobreno po Ministrstvu poljedelstva in vode št. 31863/4.“

Zahtevajte cenike in navodila od

1008

„KAŠTEL“ tvornice kemijskih in farmacevtskih izdelkov d. d., KARLOVAC

Svoje veliko izbrlo

damskih klobukov

priporoča ponajnižji

cenil

Mary Smolnik

modistinja

Celje, Palača

Prve hrvatske

štedionice.

1024

Orehe

zamenja in kupuje tovarna olja, Maribor, Pod mostom 7. 1291

Kmetje, drevesničarji, pozor!

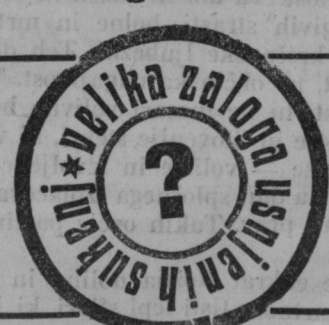
Radi opusta drevesnice razprodam okoli 5000 kom. jabolčnih, bruškovih sadežev boljše vrste ter okoli 9000 kom. divjakov, čez 3 leta starih, dalje breskve, kutine, cepljene češnje itd. po izredno nizkih cenah. Za ogledni in kontrolni postaji v Topčiderju. Izdelovanje in razpečevanje PORZOLA in HIGOSANA je odobreno po Ministrstvu poljedelstva in vode št. 31863/4.

lastniku Jurak Josip, Zreče, 1329

Na obroke!

Najnovejši elektri gramophone — in plošče prodaja Ackermann i Kindl, Ptuj, Krekova ul. št. 1. 1279

Manufakturna in konfekcijska trgovina

Ivan Maslnak Celje Cesta Kralja Petra 15

785

Glas v

„Slovenskem Gospodarju“

ima uspeh!!